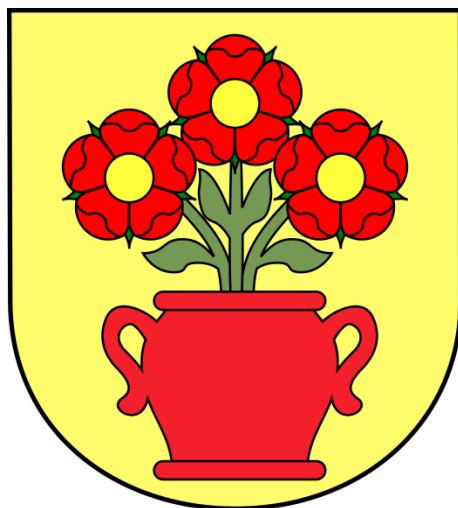

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY JEMIELNO
NA LATA 2016-2023**

Jemielno 2016

Opracowanie dokumentu:
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Kraina Łęgów Odrzańskich”

Zespół:
Rafał Plezia
Justyna Tracichleb
Katarzyna Żerdzińska

Spis treści

Wstęp.....	4
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
2. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA	7
2.1 Sytuacja demograficzna i społeczna Gminy.....	7
2.2 Oświata i edukacja.....	12
2.3 Kultura, sport i turystyka	14
2.4 Opieka zdrowotna.....	17
2.5 Polityka społeczna gminy	17
2.6 Bezpieczeństwo publiczne	19
2.7 Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	19
2.8. Udział w Programie Odnowa Wsi Dolnośląskiej	21
2.9. Fundusz Sołecki	22
2.10. Partnerstwa krajowe i zagraniczne	22
3. STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO	23
3.1 Rzeźba, budowa geologiczna	23
3.2 Wody powierzchniowe i podziemne.....	23
3.3 Gleby.....	24
3.4 Flora, fauna oraz formy jej ochrony.....	25
4. GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA	27
4.1 Rozwój gospodarczy	27
4.2 Infrastruktura techniczna.....	30
4.3. Drogi	32
4.4. Transport publiczny	33
4.5. Telekomunikacja.....	34
4.6. Gospodarka odpadami	34
5. REALIZACJA PROJEKTÓW Z UDZIAŁEM FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH 2009 – 2015.....	36
6. PLANOWE PODEJŚCIE DO ROZWOJU	37
7. PODSUMOWANIE DIAGNOZY	40
8. ANALIZA SWOT	42
9. STRATEGIA ROZWOJU GMINY JEMIELNO NA LATA 2016-2023	44
9.1 Plan strategii	44
9.2 Wizja i kierunki rozwoju	46
9.3 Plan operacyjny strategii	49
9.4. Spójność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu	57
9.5. Wdrażanie i monitoring strategii	57

Wstęp

Ustawa o samorządzie gminnym nie narzuca obowiązku opracowywania i realizacji strategii rozwoju, jednak wymogi skutecznego działania wymuszają na władzach gminnych sięganie po ten instrument zarządzania, tym bardziej że ustawa z dnia 06.12.2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wskazuje samorząd gminny jako podmiot prowadzący politykę rozwoju, zdefiniowaną jako:

zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.

Dokument określa zasadnicze kierunki oraz metody działania pozwalające na zwiększenie tempa rozwoju gminy, przyjmuje takie założenia, które wpisują się w możliwości wspomaganie inicjatyw samorządu ze środków Unii Europejskiej w obecnej perspektywie finansowej, która oferuje już ostatnią tak dużą szansę na pozyskanie zewnętrznych środków pomocowych. Dzięki wyznaczeniu kierunków i w dalszej perspektywie powiązaniu wyznaczonych celów z dokumentami wyższego rzędu, zapewniona zostaje kompleksowość podejmowanych działań oraz efektywniejsze wykorzystanie mocnych stron gminy oraz szans oferowanych przez otoczenie.

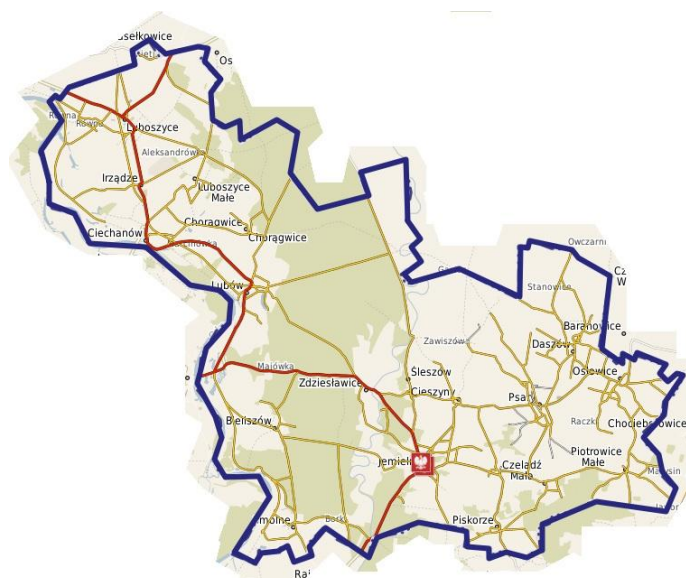
Dokument składa się z części diagnostycznej, w której przedstawione zostały zasoby gminne oraz syntetyczne podsumowanie z ogólnymi rekomendacjami w zakresie dalszego rozwoju oraz części strategicznej, która jest efektem pracy warsztatowej. W procesie opracowywania strategii odbyły się 3 warsztaty, w których uczestniczyło ogółem ponad 60 osób – przedstawiciele urzędu, jednostek gminnych, organizacji pozarządowych, radni oraz sami mieszkańcy. Oznacza to, iż wypracowana analiza SWOT, cele wraz z kierunkami rozwoju zostały ustalone w sposób partycypacyjny. Niniejsza Strategia jest zatem efektem współpracy i średniookresowym planem rozwoju wypracowanym przez mieszkańców i liderów lokalnych.

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Jemielno leży w północnej części województwa dolnośląskiego i jest częścią powiatu górowskiego. Jej całkowita powierzchnia zajmuje obszar 123,6 km², co stanowi 0,6 % powierzchni województwa i niecałe 17 % powierzchni powiatu. Jemielno graniczy bezpośrednio ze wszystkimi gminami powiatu górowskiego – gminą Niechlów od północy, gminą Góra od północnego wschodu oraz gminą Wąsosz od wschodu, a także z leżącą w powiecie lubińskim gminą Rudna od zachodu i gminą Wińsko leżącą w powiecie wołowskim od południa.

Mapa 1.1. Gmina Jemielno - położenie i układ osadniczy

Opracowanie własne na podstawie <http://mapa.targeo.pl/Gmina-Jemielno,723212/gmina> oraz <http://jemielno.e-mapa.net/>

Gmina usytuowana jest w odległości około 81 km od centrum administracyjnego województwa – Wrocławia oraz ok. 20 km od stolicy powiatu. Przez teren Gminy Jemielno przebiegają cztery drogi o randze dróg wojewódzkich – droga nr 334, droga nr 323, droga nr 330 i droga nr 333. W 2012 roku został oddany do użytku most na rzece Odrze łączący gminę Jemielno z gminą Rudna, a tym samym z legnicko – głogowskim obszarem miedziowym.

Strategia Rozwoju Gminy Jemielno 2016-2023

W granicach gminy znajduje się 26 miejscowości, z czego 20 to wsie sołeckie: Bieliszów, Ciechanów, Cieszyny, Chorągvice, Daszów, Irządze, Jemielno, Kietlów, Luboszyce, Luboszyce Małe, Lubów, Czeladź Mała, Łęczyca, Osłowice, Piotrowice Małe, Piskorze, Psary, Smolne, Śleszów, Uszczonów, Zdziśławice oraz przysiółki: Chobienia, Majówka, Zawiszów, Borki, Równa. Największymi pod względem powierzchni sołectwami w Gminie są: Bieliszów, Daszów, Jemielno, Lubów, Psary, Smolne i Zdziśławice. Najmniejszym sołectwem jest Śleszów.

Grunty rolne stanowią blisko 50% powierzchni Gminy, dlatego główną funkcją gminy pozostaje rolnictwo, natomiast niewielką część stanowią usługi, przede wszystkim drobny handel. Ze względu na unikatowe walory krajobrazowe i przyrodnicze, położenie w dolinach rzek Odry i Baryczy oraz wysoką lesistość gmina ma potencjał do rozwoju usług w sektorze rekreacji, turystyki i zagospodarowania czasu wolnego. Dzięki budowie mostu w Ciechanowie zyskała też na atrakcyjności w kontekście budownictwa jednorodzinnego.

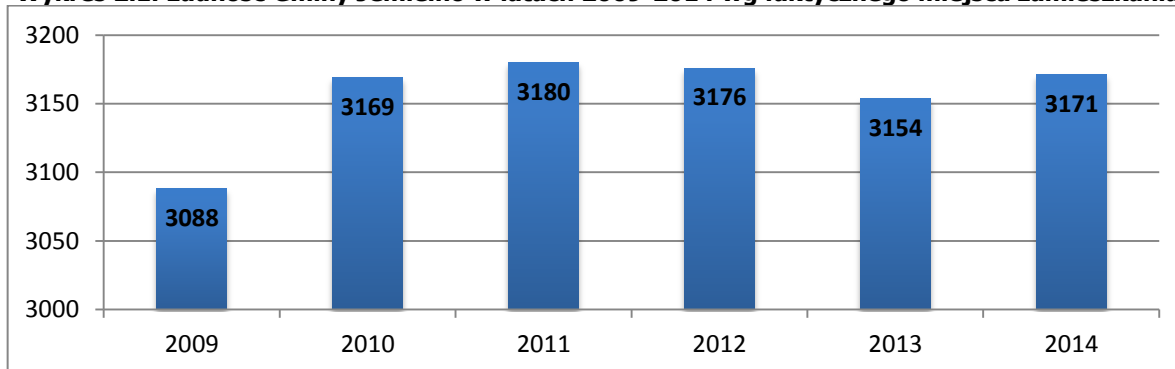

2. SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

2.1 Sytuacja demograficzna i społeczna Gminy

Liczba mieszkańców gminy Jemielno charakteryzuje się na tle danych regionalnych stosunkowo stabilnie. Ogólnie obserwujemy tendencję wzrostową pomimo spadku w latach 2012-2013. Różnica między 2009 a 2014 wynosi 83 na plus, a więc notujemy niewielki wzrost o 2,7%. Poniżej przedstawiono zestawienia danych z GUS dotyczące faktycznego miejsca¹ zamieszkania oraz danych urzędu gminy dotyczące stałego miejsca zameldowania w poszczególnych miejscowościach.

Wykres 2.1. Ludność Gminy Jemielno w latach 2009-2014 wg faktycznego miejsca zamieszkania

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela 2.1. Liczba ludności miejscowości Gminy Jemielno w latach 2009 – 2015 wg miejsca zameldowania na pobyt stały

Lp.	Miejscowość	Lata						zmiana 2009-2014	
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	I.	%
1.	Bieliszów	52	49	47	50	45	42	-10	-19%
2.	Ciechanów	117	120	124	130	134	132	+15	+13%
3.	Cieszyny	98	98	101	99	99	97	-1	-1%
4.	Chorągvice	47	47	47	49	54	54	+7	+15%
5.	Daszów	185	183	193	194	190	191	+6	+3%
6.	Irządze	137	139	144	144	146	146	+9	+7%
7.	Jemielno	365	355	356	367	354	347	-18	-5%
8.	Kietłów	359	351	350	344	332	331	-28	-8%
9.	Luboszyce	205	196	198	199	198	200	-5	-2%
10.	Luboszyce Małe	99	94	98	99	95	97	-2	-2%
11.	Lubów	224	226	227	223	213	214	-10	-4%
12.	Łęczycza	138	138	140	143	144	142	+4	+3%
13.	Czeladź Mała	26	25	25	26	25	24	-2	-8%
14.	Oślowice	153	151	144	143	141	136	-17	-11%

¹ Dane dotyczą podziału administracyjnego z dnia 31 XII i obejmują: a) stałych mieszkańców, z wyjątkiem osób przebywających poza miejscem zamieszkania przez okres powyżej 3 miesięcy w kraju oraz wszystkie osoby przebywające za granicą (bez względu na okres ich nieobecności) b) osoby przebywające czasowo przez okres powyżej 3 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju.

15.	Piotrowice Małe	121	124	116	112	114	113	-8	-7%
16.	Piskorzce	42	42	43	44	44	45	+3	+7%
17.	Psary	362	352	356	352	357	355	-7	-2%
18.	Smolne	88	90	92	95	96	94	+6	+7%
19.	Śleszów	65	66	65	64	62	57	-8	-12%
20.	Uszczonów	98	99	104	101	97	96	-2	-2%
21.	Zdziesławice	218	214	206	209	207	212	-6	-3%
	RAZEM	3199	3159	3176	3187	3145	3125	-74	-2%

Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Jemielno

Porównując oba zestawienia zauważamy rozbieżności, wynikają one między innymi z faktu, że pierwsze zestawienie odnosi się do liczby ludności według faktycznego miejsca zamieszkania, natomiast w przypadku liczby ludności z podziałem na miejscowości dane odnoszą się do liczby ludności według miejsca zameldowania na pobyt stały. Jednak zestawiając dane dot. liczby ludności według faktycznego miejsca zamieszkania oraz dane wskaźnikowe na tle powiatu i województwa zauważalna jest podobna pozytywna tendencja. Warto również podkreślić, że wzrost mieszkańców pow. 5% dotyczy 5 miejscowości, 3 z nich są położone w bliskim sąsiedztwie nowego mostu, a więc zapewniają dogodną komunikację.

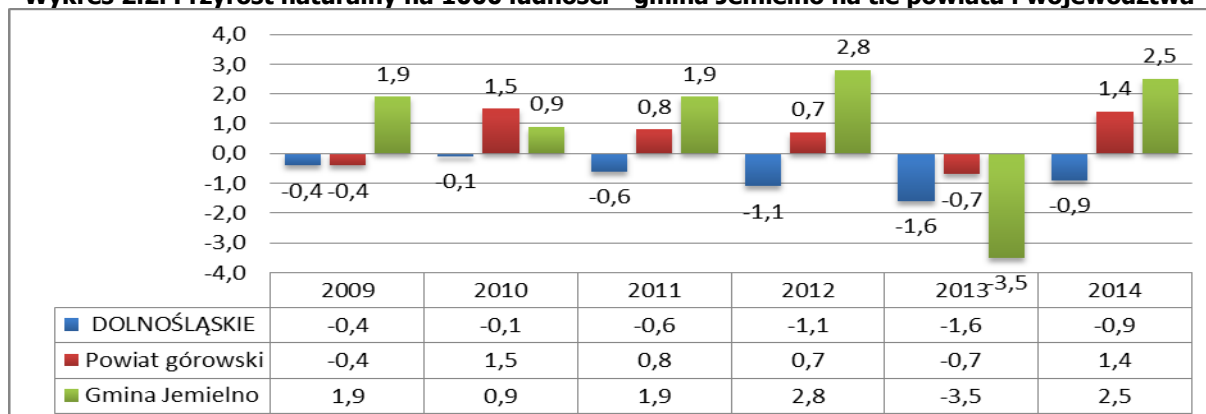
Tabela 2.2. Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
DOLNOŚLĄSKIE	-0,2	13,9	-0,2	-0,8	-1,5	-0,5
Powiat górowski	-2,6	14,3	-3,1	-2,9	-6,4	-4,3
Gmina Jemielno	-10,0	25,6	3,5	-1,3	-7,0	5,4

(źródło: GUS)

Na liczbę ludności mają wpływ dwie zmienne: przyrost naturalny oraz migracje. W przypadku przyrostu naturalnego gmina Jemielno wykazuje ogólnie pozytywne tendencje, a nawet lepsze w stosunku do średnich powiatowych czy wojewódzkich. W omawianych latach przyrost wyniósł globalnie +21 osób, a jedynym rokiem, gdzie ilość zgonów przewyższała ilość urodzeń był rok 2013 (-11), jednak tu negatywna zmiana względem roku poprzedniego zauważalna jest na wszystkich poziomach.

Wykres 2.2. Przyrost naturalny na 1000 ludności - gmina Jemielno na tle powiatu i województwa

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zmiana liczby mieszkańców jest również powiązana z ich odpływem w wyniku migracji, co potwierdza poniższe zestawienie. Tym samym ogólny wzrost liczby mieszkańców zawdzięczamy dodatniemu przyrostowi naturalnemu, a nie napływowi nowych osób.

Tabela 2.3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w latach 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
saldo migracji wewnętrznych						
ogółem	-29	-16	7	5	-31	-15
mężczyźni	-16	-4	9	2	-13	-11
kobiety	-13	-12	-2	3	-18	-4
saldo migracji zagranicznych						
ogółem	-1	-1	-2	0	-2	1
mężczyźni	0	0	-1	0	0	0
kobiety	-1	-1	-1	0	-2	1

Źródło: GUS

W przypadku struktury wiekowej wskaźniki dla gminy nie różnią się znacznie od średniej wojewódzkiej i powiatowej. Co ważne grupa w wieku przedprodukcyjnym ma przewagę nad grupą w wieku poprodukcyjnym - w 2014 roku odpowiednio 20% i 17% ogółu. Niemniej jednak zaobserwować można wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście ogółu ludności.

Tabela 2.4. Analiza porównawcza struktury wiekowej – rok 2009 i 2014

udział % w ludności ogółem	liczba ludności w roku 2009	wyszczególnienie	liczba ludności w roku 2014	udział % w ludności ogółem
	3088	OGÓŁEM	3171	
49%	1517	mężczyźni	1571	50%
51%	1571	kobiety	1600	50%
W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM - 14 LAT I MNIEJ				
21%	650	ogółem	635	20%
	324	mężczyźni	325	
	326	kobiety	310	
W WIEKU PRODUKCYJNYM: 15-59 LAT KOBIETY, 15-64 LATA MĘŻCZYŹNI				
63%	1947	ogółem	1991	63%
	1050	mężczyźni	1080	
	897	kobiety	911	
W WIEKU POPRODUKCYJNYM				
16%	491	ogółem	545	17%
	143	mężczyźni	166	
	348	kobiety	379	

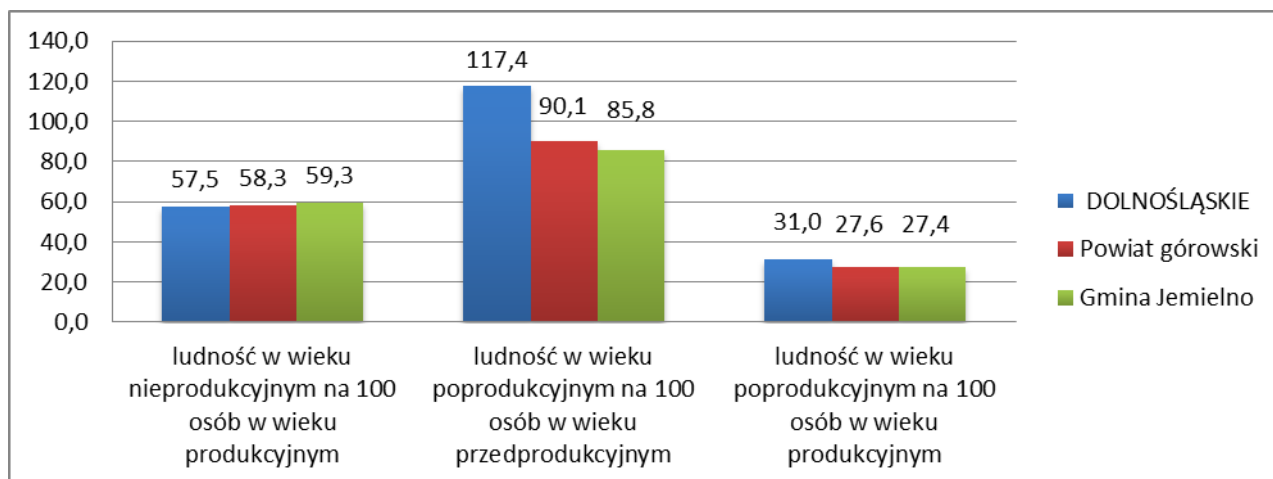
Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z analizy porównawczej wynika, że udział ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się na przestrzeni lat, jednak nadal wykazuje wartość dodatnią w stosunku do grupy w wieku poprodukcyjnym, który zgodnie z ogólnymi trendami zwiększa się. Dane te bardzo dobrze obrazują wskaźniki obciążenia demograficznego gminy Jemielno na tle powiatu i województwa. Jak widać

gmina ma zbliżone wskaźniki względem powiatu, natomiast wyróżnia się pozytywnie na tle województwa.

Wykres 2.3 Obciążenie demograficzne Gminy Jemielno na tle powiatu i województwa w roku 2014.

Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W tym miejscu warto przywołać dane dla miejscowości statystycznych opracowane na podstawie wyników NSP 2009 (brak danych dla NSP 2011).

Tabela 2.5. Mieszkańcy miejscowości statystycznych wg funkcjonalnych grup wiekowych.

Miejscowość statystyczna	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
	% ludności ogółem		
Bieliszów	6,8	76,3	16,9
Choraławice	16,3	69,4	14,3
Ciechanów	20,2	66,4	13,4
Cieszyny	22,8	54,5	22,8
Czeladź Mała	19,2	42,3	38,5
Daszów	20,2	63,9	15,8
Irządze	22,9	58,8	18,3
Jemielno	22,8	57,6	19,6
Kietlów	21,4	69,9	8,7
Luboszyce	20,6	63,2	16,2
Luboszyce Małe	27,6	56,1	16,3
Lubów	21,1	63	15,9
Łęczycza	21,9	67,2	10,9
Osławice	16,1	66,4	17,4
Piotrowice Małe	25,6	57	17,4
Piskorze	21,1	42,1	36,8
Psary	21,4	65	13,6
Smolne	25,3	65,1	9,6
Śleszów	17,9	59,7	22,4
Zdziesławice	29	57,6	13,3

Opracowanie własne na podstawie danych GUS (NSP 2009)

Strategia Rozwoju Gminy Jemielno 2016-2023

Zestawiając powyższe dane z danymi dotyczące zmian w liczbie mieszkańców zauważalne są negatywne tendencje w przypadku kilku miejscowości. Oboma negatywnymi tendencjami, czyli odpływem mieszkańców oraz przewagą osób w wieku poprodukcyjnym nad osobami w wieku przedprodukcyjnym charakteryzują się Śleszów, Bieliszów i Czeladź Mała.

Według prognozy demograficznej podregionu legnicko-głogowskiego dla Gminy Jemielno do roku 2035 liczba ludności, zgodnie z trendami ogólnymi, zmaleje, poziom spadku wyniesie 14% w porównaniu do liczby ludności w stosunku do 2013 roku. Społeczność gminy będzie coraz starsza. W prognozie obserwuje się stale rosnącą grupę ludności w wieku poprodukcyjnym, aż do poziomu niemal 25% ludności ogółem.

Tabela 2.6 Prognoza demograficzna dla gminy Jemielno

	2013			2020			2025			2030			2035		
	K	M	ogółem	K	M	ogółem	K	M	ogółem	K	M	ogółem	K	M	ogółem
wiek przed- produkcyjny	309	323	632	293	313	606	279	295	574	247	263	510	222	233	455
udział % w ludności ogółem	10%	10%	20%	10%	10%	20%	9%	10%	19%	9%	9%	18%	8%	9%	17%
wiek produkcyjny	910	1100	2010	822	990	1812	771	938	1709	751	903	1654	702	865	1567
udział % w ludności ogółem	29%	35%	64%	27%	32%	59%	26%	32%	58%	26%	32%	58%	26%	32%	58%
wiek po- produkcyjny	363	149	512	404	238	642	414	266	680	418	270	688	426	262	688
udział % w ludności ogółem	12%	5%	16%	13%	8%	21%	14%	9%	23%	15%	15%	24%	16%	10%	25%
ogółem	1582	1572	3154	1519	1541	3060	1464	1499	2963	1416	1436	2852	1350	1360	2710
Różnica 2013-2035 = 444 osoby (spadek o 14%)															

2.2 Oświata i edukacja

Na terenie gminy działają dwa Zespoły Szkół: w Jemielnie i Irządzach. Zespół Szkół w Jemielnie mieści się w nowym obiekcie oddanym do użytku w 2003r. Przy Zespole Szkół w Jemielnie znajduje się nowa sala gimnastyczna oddana w 2011r. oraz kompleks boisk sportowych „ORLIK 2012”. W skład Zespołu, do którego uczęszcza 177 uczniów, wchodzi Szkoła Podstawowa i Gimnazjum. Zespół Szkół w Irządzach zlokalizowany jest w budynku pałacowym. Uczęszcza tu do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum łącznie 118 uczniów. Na terenie szkoły znajdują się boisko w formie stadionu.

Szkoła Podstawowa w Jemielnie posiada certyfikat „Wiarygodnej Szkoły Podstawowej”, zapewniając swoim uczniom właściwy poziom edukacyjny i wychowawczy oraz bezpieczeństwo. Placówka posiada również tytuł „Szkoły Odkrywców Talentów” przyznany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej dla szkoły dbającej o rozwój uzdolnień i zainteresowań wśród uczniów. Zespół Szkół w Jemielnie bierze udział w pilotażowym programie rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych „Cyfrowa Szkoła”. Zespół Szkół w Irządzach również uzyskał wiele wyróżnień. Placówka otrzymała między innymi certyfikat za aktywny udział w programie „Edukacja zawodowa” przyznany przez Centrum Rozwoju Omega. Ponadto zarówno Szkoła Podstawowa jak i Gimnazjum otrzymały certyfikaty za udział w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „Lepsza szkoła”. Oba zespoły szkół wielokrotnie brały udział w projekcie współfinansowanym przez Unię Europejską "Indywidualizacja nauczania w klasach I-III w Gminie Jemielno". W ramach którego organizowano dodatkowe zajęcia wyrównawcze, korekcyjne oraz zajęcia dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

Oddziały przedszkolne na terenie Gminy Jemielno funkcjonują w Irządzach i Jemielnie.

Tabela 2.7. Porównanie liczby uczniów w Szkołach Podstawowych i Gimnazjum w Gminie Jemielno

Nazwa szkoły / Wyszczególnienie	Rok szkolny	Zespół Szkół w Jemielnie	Zespół Szkół w Irządzach	Razem
Liczba uczniów ogółem w gimnazjum	2008/2009	80	52	132
	2013/2014	72	34	106
	2014/2015	59	30	89
Zmiana		-21	-22	-43
Liczba uczniów ogółem w szkole podstawowej	2008/2009	144	82	226
	2013/2014	103	64	167
	2014/2015	93	66	159
Zmiana		-51	-16	-67
Liczba dzieci ogółem w oddziałach „0”	2008/2009	18	15	33
	2013/2014	28	24	52
	2014/2015	25	22	47
Zmiana		+7	+7	+14

Źródło: materiały własne gminy

Niestety zauważalny jest stosunkowo duży spadek uczniów na poziomie podstawowym, a co za tym idzie i gimnazjalnym. Ze względu na przeprowadzane reformy i zmiany przepisów nie można jednocześnie wyraźnie ocenić trendu w odniesieniu do oddziałów „0”, choć widać tu wyraźny wzrost w ostatnich latach względem roku 2008/2009. Należy jednak podkreślić, że wskaźnik dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat jest w gminie Jemielno niższy od wartości zarówno powiatowych, jak i wojewódzkich – odpowiednio 576 do 716 oraz 800 (636 w odniesieniu do gmin wiejskich w województwie) i spada.

Tabela 2.8. Liczba uczniów w Oddziałach Przedszkolnych w roku szkolnym 2014/2015

Lp.	Nazwa szkoły	Punkt/oddz. zam.	Liczba dzieci
1.	Zespół Szkół w Irządzach	Punkt przedszkolny w Irządzach	24
2.	Zespół Szkół w Jemielnie	Punkt przedszkolny w Jemielnie	14

Źródło: materiały własne gminy

Dane dot. odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym przedstawiają się trochę lepiej, choć i tu gmina charakteryzuje się niższymi wskaźnikami względem powiatu i województwa (odpowiednio: 69,8% – 78,4% – 82,3%). Należy jednak podkreślić, że porównując dane dot. gmin wiejskich gmina sytuuje się lepiej niż przeciętna dolnośląska gmina wiejska (65,9%), a nieznacznie gorzej w porównaniu ze wskaźnikami powiatowymi – 70,2%. Za gorsze wskaźniki odpowiada przede wszystkim wyjątkowo niski procent opieki przedszkolnej dzieci w najmłodszej grupie 3-4latków – 49,3% i na pewno ten obszar należałoby poprawić.

Wyniki sprawdzianów i egzaminów gimnazjalnych

Średnie wyniki sprawdzianów po szkole podstawowej oraz egzaminów gimnazjalnych w szkołach w gminie Jemielno są ogólnie niższe niż średniewyniki powiatu górowskiego i województwa.

Tabela 2.10. Średnie wyniki ze sprawdzianu w Gminie Jemielno w 2015r.

	ogółem	j. polski	matematyka	j. angielski	j. niemiecki
DOLNOŚLĄSKIE					
średni wynik %	66	72,7	59	78,1	70,8
POWIAT GÓROWSKI					
średni wynik %	61,7	68,9	54	75	69,3
GMINA JEMIELNO					
średni wynik %	59,5	64,9	54	73,6	68,8

Tabela 2.11. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gminie Jemielno w 2015r.

	część humanistyczna		część mat-przyrodnicza		j. angielski		j. niemiecki	
	j. polski	historia i WOS	matematyka	przed. przyrod.	podstawa	rozszerz.	podstawa	rozszerz.
DOLNOŚLĄSKIE								
średni wynik %	61,2	63,2	46,8	49	66,6	49,2	55,3	34,7
POWIAT GÓROWSKI								
średni wynik %	57,5	59,3	41	44	60,4	40,2	51,9	29
GMINA JEMIELNO								
średni wynik %	57,2	55,1	37,6	43,9	51,2	29,8	66	43,5

Źródło: <http://oke.wroc.pl>

Powyższe średnie wyniki gminne są tożsame ze średnią z obu placówek, przy czym wyniki w obu szkołach są na podobnym poziomie. Jak wynika z danych większe dysproporcje występują w wynikach z języka polskiego na poziomie szkoły podstawowej oraz z matematyki i języka angielskiego na poziomie gimnazjum. Zauważalną mocną stroną uczniów gminy Jemielno jest język niemiecki w szkołach gimnazjalnych, z którego osiągają co wyniki wyższe niż średnie powiatowe i wojewódzkie.

2.3 Kultura, sport i turystyka

2.3.1. Kultura

Działalność kulturalna na terenie gminy oparta jest obecnie przede wszystkim na zadaniach realizowanych przez Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury w Jemielnie. Na terenie gminy funkcjonuje również Gminna Biblioteka Publiczna posiadająca dwie filie w Psarach i Luboszytach.

Na terenie gminy organizowanych jest wiele uroczystości okolicznościowych i imprez plenerowych. Do tradycyjnych już między innymi należą dożynki gminne, które co roku organizowane są w innej wsi gminy, turniej w piłkę siatkową między sołectwami o Puchar Wójta Gminy Jemielno, kuligi z ogniskiem i pieczonymi kiełbaskami, konkursy, quizy i pokazy o różnej tematyce. Cyklicznie od wielu lat odbywa się Święto Jemioły i Pieroga, które ściąga szerokie rzesze smakoszy pierogów z całego regionu. Impreza ta obchodzona jest w ostatnią niedzielę lipca każdego roku.

Wiele imprez uatrakcyjnia swoimi występami chór Klubu Seniora „Złota Jesień” z Luboszyca. Klub Seniora „Złota Jesień” z Luboszyca jest organizatorem Festiwalu Piosenki Żołnierskiej i Patriotycznej. Na terenie Gminy organizowane są również wystawy fotograficzne, plastyczne, jak również wystawy dorobku twórców ludowych. Wspomniane wystawy cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem wśród zwiedzających, którzy mają możliwość bezpośredniego kontaktu z artystami oraz poznania procesu tworzenia ich prac. W działalność kulturalną na terenie gminy Jemielno aktywnie włączają się również Ochotnicze Straże Pożarne, Koła Gospodyń Wiejskich oraz Kluby Sportowe.

Większość sołectw posiada swoje boiska i świetlice wiejskie, które służą mieszkańcom wsi do wspólnych spotkań głównie na imprezach okolicznościowych.

2.3.2. Sport i turystyka

Gmina Jemielno wyróżnia się szczególnymi walorami turystycznymi: różnorodnością krajobrazu oraz bogatą florą i fauną, co składa się na jej niepowtarzalny wizerunek. Szlaki turystyczne rowerowe, piesze oraz kajakowe znajdujące się na terenie gminy, pomagają w poznawaniu przyrody i miejscowej kultury.

Szlaki turystyczne i ścieżki edukacyjne na terenie gminy Jemielno:

- **Szlak Bocianich Gniazd** o długości około 18 km biegnący wałem przeciwpowodziowym rzeki Odry (oznakowanego od miejscowości Smolne do przeprawy promowej w Chobieni) – obserwacja bogactwa flory i fauny doliny Odry.
- **Szlak Krajobrazowy – „Wielka Pętla”** o długości około 34 km, umożliwiającego poznanie praktycznie wszystkich form krajobrazu na terenie Gminy Jemielno.
- **Szlak Panoram Widokowych** – o długości około 10 km, Jemielno – Łęczyca – Psary – Cieszyny – Jemielno biegnący drogami powiatowymi oraz pozwalający podziwiać krajobrazy Wzgórz Wińskich oraz Wzgórz Dańkowskich, a także piękną Dolinę Odry.
- **Wydmowa Pętla** – szlak leśny o długości 13 km, umożliwia poznanie dobrze zachowanych form wydm śródlądowych, porośniętych borem sosnowym suchym (biegnie drogami leśnymi).

- **Bieliszowska Kropla** – ścieżka dydaktyczna rolniczo-leśna o długości około 6 km z pięcioma przystankami umożliwiającą poznanie różnych typów lasów (wymaga renowacji).

Szlaki turystyczne i ścieżki edukacyjne zostały zaznaczone na turystycznej mapie gminy Jemielno.

Mapa 2.1. Mapa turystyczna gminy Jemielno.

Źródło: <http://www.jemielno.pl/>

Bazę turystyczną gminy Jemielno stanowią dwa kompleksy: **schronisko "Pod Lipami"** Lokalna Baza Turystyczna w Jemielnie oraz **Dom Myśliwski w Bieliszowie**. W Kietlowie znajduje się prywatna stadnina koni oraz klub jeździecki. Psary mogą poszczycić się pięknym, wyremontowanym pałacem oraz prywatnym ośrodkiem opiekuńczym dla osób starszych „Seniovita”.

Na terenie gminy działa Gminny Związek Klubów Sportowych w Jemielnie, w skład którego wchodzi cztery Kluby Sportowe: **„SPARTA” Kietłów**, **„BŁYSKAWICA” Luboszyce**, **„ZRYW” Jemielno**, **„VICTORIA” Psary**. Działalność klubów polega na organizowaniu imprez sportowych, rekreacyjnych i na udziale w kwalifikowanych zawodach sportowych młodzieży i dorosłych w piłce nożnej i siatkowej.

Tabela 2.12. Wykaz obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz boisk na terenie Gminy Jemielno

BOISKA I OBIEKTY SPORTOWE - REKREACYJNE				
Lp.	Lokalizacja obiektu sportowego	Roku utworzenia	Rok wykonania ostatniej inwestycji	Konieczność dokonania prac remontowych i konserwatorskich TAK/NIE
1.	Boisko Sportowe w Jemielnie	1970	2010	Tak
2.	Boisko sportowe w Kietlowie	1980	2010	Tak
3.	Boisko sportowe w Luboszycach	1980	2012	Tak
4.	Boisko sportowe w Psarach	1980	2010	Tak
5.	Plac zabaw w Ciechanowie	2012	2012	Nie
6.	Plac zabaw w Cieszynach	2013	2013	Tak
7.	Plac zabaw w Chorągwicach	2009	2009	Tak
8.	Plac zabaw w Daszowie	2012	2012	Tak

9.	Plac zabaw w Jemielnie	2007/2014	2014	Nie
10.	Plac zabaw w Kietlowie	2010	2010	Nie
11.	Plac zabaw w Luboszycach	1990	2012	Tak
12.	Plac zabaw w Lubowie	2009	2009	Tak
13.	Plac zabaw w Osłowicach	2009	2009	Nie
14.	Plac zabaw w Piotrowicach Małych	2009	2009	Tak
15.	Plac zabaw w Psarach	2009	2011	Tak
16.	Plac zabaw w Zdzieszawicach	2006	2006	Tak
17.	Amfiteatr w Jemielnie	2007	2007	Tak
18.	Amfiteatr w Luboszycach	2010	2013	Tak
19.	Amfiteatr w Psarach	2009	2010	Tak
20.	Amfiteatr w Osłowicach	2009	2009	Tak
21.	Amfiteatr w Piotrowicach Małych	2009	2010	Tak
OBIEKTY SPORTOWE				
Lp.	Lokalizacja obiektu sportowego	Roku utworzenia	Rok wykonania ostatniej inwestycji	Konieczność dokonania prac remontowych i konserwatorskich TAK/NIE
1.	Sala gimnastyczna przy Zespole Szkół w Jemielnie	2009-2011	2011	Nie
BOISKA I OBIEKTY GMINNE PRZYSZKOLNE ORAZ PRZY ŚWIETLICACH GMINNEGO OŚRODKA KULTURY				
Lp.	Lokalizacja obiektu sportowego	Roku utworzenia	Rok wykonania ostatniej inwestycji	Konieczność dokonania prac remontowych i konserwatorskich TAK/NIE
1.	Zespół Szkół w Jemielnie - Zespół Boisk Sportowych „ORLIK”	2010	2010	Nie
2.	Zespół Szkół w Jemielnie - Plac zabaw	2014	2014	Nie
3.	Zespół Szkół w Irządzach - Plac zabaw	2014	2014	Nie
KORTY TENISOWE				
Lp.	Lokalizacja obiektu sportowego	Roku utworzenia	Rok wykonania ostatniej inwestycji	Konieczność dokonania prac remontowych i konserwatorskich TAK/NIE
1.	Zespół Szkół w Jemielnie - Zespół Boisk Sportowych „ORLIK”	2010	2010	Nie

Źródło: materiały własne gminy

Na terenie gminy Jemielno znajdują się wiele obiektów sportowych oraz obiektów rekreacyjnych (place zabaw, amfiteatry). Większość z nich została utworzona w ostatnich latach. Niestety jak wynika z materiałów gminy wiele z nich wymaga remontów oraz prac konserwatorskich.

2.3.3. Inne walory turystyczne Gminy Jemielno

Do wojewódzkiego rejestru zabytków nieruchomych z obszaru gminy Jemielno wpisanych zostało łącznie 7 obiektów i zespołów obiektów. Przedmiotem ochrony prawnej są tu głównie zespoły sakralne (kościół) wraz z otaczającymi parkami oraz zespoły porezydencjonalne, w tym pałace, oraz zabudowy folwarczne.

Tabela 2.13. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych

Lp.	Miejscowość	Obiekty wpisane do rejestru
1	Daszów	Pałac
2	Irządze	Gorzelnia
3	Jemielno	Kościół parafialny pw. Św. Katarzyny
4	Kietłów	Zespół folwarczny (w skład którego wchodzi: dwór, spichlerz, stodoła oraz dwa domy mieszkalne)
5	Piotrowice Małe	Ruiny dworu barokowego
6	Psary	Pastorówka
7	Psary	Dwór

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Narodowy Instytut Dziedzictwa, stan na 30.09.2015
[\(http://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/\)](http://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/)

2.4 Opieka zdrowotna

Mieszkańcy gminy opiekę zdrowotną zapewnioną mają w dwóch Ośrodkach Zdrowia w Jemielnie i Luboszycach – brak jest gabinetów prywatnych świadczących usługi z zakresu szeroko pojętej opieki medycznej i leczenia specjalistycznego. Ośrodkom, które funkcjonują w chwili obecnej brakuje lekarzy specjalistów, brakuje również podstawowych urządzeń diagnostycznych. Czas pracy lekarzy rodzinnych jest nienormowany. Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna apteka ani punkt apteczny.

Tab.2.14. Ilość pacjentów w Ośrodkach Zdrowia na terenie Gminy Jemielno w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	2013	2014
Ilość zanotowanych pacjentów	1880	1740

Źródło: materiały własne gminy

W ostatnich latach obserwuje się spadek ilości zanotowanych pacjentów w placówce, co wskazuje, że coraz częściej wybierają oni opiekę oferowaną przez jednostki spoza gminy.

2.5 Polityka społeczna gminy

Zadania pomocy społecznej w Gminie Jemielno wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jemielnie (GOPS), który realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 163). Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, kieruje się ustaleniami przekazanymi przez Wojewodę, natomiast wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kieruje się ustaleniami Wójta. Ośrodek pomocy społecznej koordynuje realizację strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Tab.2.15.Zestawienie liczby rodzin objętych pomocą GOPS-u w latach 2009 – 2014

Rok	Liczba mieszkańców Gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej GOPS	Formy wsparcia				
			zasiłek stały	zasiłek okresowy	zasiłek celowy	zasiłek rodzinny	fundusz alimentacyjny
2009	3181	264	10	149	106	237	22
2010	3159	265	10	148	118	215	28
2011	3176	208	8	128	119	215	28
2012	3187	183	6	108	105	193	29
2013	3145	181	8	144	87	200	30
2014	3125	179	10	140	94	186	28

Źródło: materiały własne gminy

Jak wynika z powyższych danych liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej GOPS z roku na rok maleje, jednak nadal ich liczba jest wysoka. Zasięg korzystania z pomocy społecznej, pomimo że spadł z poziomu 32,2% w 2009 do 19,2% w 2014, jest o niemal 5 punktów procentowych wyższy niż wskaźnik dla powiatu i ponad 2,5-krotnie wyższy niż wartość dla gmin wiejskich Dolnego Śląska! Dlatego bardzo ważną jest polityka społeczna, jaką prowadzi gmina Jemielno. Gmina Jemielno w tym celu opracowała „**Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jemielno na lata 2014-2020**”, w której określiła główne cele oraz potrzeby mieszkańców gminy.

Z dokumentu wynika, że głównymi powodami przyznawania świadczeń są:

- bezrobocie,
- długotrwała choroba,
- niepełnosprawność,
- ubóstwo,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Jednocześnie szczególną wagę, oprócz bezrobocia, zwrócono na:

- brak oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży;
- zły stan zdrowia społeczności lokalnej, słabą świadomość mieszkańców w zakresie profilaktyki i nasilanie się problemów wieku starczego oraz niepełnosprawności;
- niewykorzystany potencjał środowiska naturalnego;
- niewystarczający obieg informacji dotyczących życia społecznego;
- niski poziom aktywności i integracji społecznej.

W dokumencie zawarto również listę osób i instytucji, które przyczyniają się do rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Wśród nich wymienić można przede wszystkim Urząd Gminy i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Ważne jest również działanie Gminnego Ośrodka Upowszechniania Kultury w Jemielnie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Wójt Gminy, Sołectw, pracowników Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Urzędu Marszałkowskiego, Policji. Duży wpływ na rozwiązywanie problemów społecznych mogą mieć również stowarzyszenia, które powstały na terenie gminy. Aktywni mieszkańcy, którzy chcą mieć wpływ na rozwój swojego otoczenia, rozwiązywać problemy trapiące ich społeczność lokalną stanowią coraz ważniejszą siłę rozwojową Gminy Jemielno. (*Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jemielno na lata 2014-2020*).

2.6 Bezpieczeństwo publiczne

Gmina ma ustawowy obowiązek zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej. W tym celu gmina kontynuuje dobrą współpracę z lokalnymi służbami (Policja, PSP), wspiera działalność OSP oraz zabezpiecza niezbędną infrastrukturę.

Na terenie Gminy Jemielno funkcjonuje 6 jednostek Ochotniczych Pożarnych, w tym dwie jednostki należące do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego (OSP Jemielno, OSP Luboszyce) oraz 4 pozostałe (OSP Psary, OSP Lubów, OSP Daszów, OSP Irządze). Wszystkie jednostki ochotniczej straży pożarnej wyposażone są w sprzęt ratowniczo-gaśniczy. OSP na terenie Gminy funkcjonują na podstawie dotacji udzielanej z budżetu Gminy i dotacji z Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego. Dotacja na utrzymanie OSP każdego roku wynosi w granicach 87.000 zł. Są to środki przeznaczone na zakup i utrzymanie sprzętu pożarniczego w gotowości bojowej. Gmina Jemielno obsługiwana jest przez Państwową Straż Pożarną w Górze.

Bezpieczeństwo na terenie Gminy sprawuje Powiatowa Komenda Policja w Górze Rewir dzielnicowych w Wąsoszu. W Jemielnie znajduje również się posterunek policji obsługiwany przez dwóch dzielnicowych. Gmina każdego roku dofinansowuje działania policji poprzez wsparcie finansowe, jak i udzielanie noclegów w schronisku dla oddziałów prewencyjnych policji z Legnicy okresowo patrolujących teren całego powiatu górowskiego.

Bezpieczeństwo przeciwpowodziowe

Położenie Gminy w rozwidleniu dwóch dużych rzek powoduje szereg skutków dla funkcjonowania jej mieszkańców i rozwoju przestrzennego. Na terenie Gminy występują z różnym nasileniem i częstotliwością zjawiska powodziowe. Częstotliwość wielkich powodzi nie jest duża, jednak ich skutki są znaczące. Wały przeciwpowodziowe oraz infrastruktura melioracyjna wymagają konserwacji, aby zapobiec skutkom możliwych powodzi. Największa powódź, która miała miejsce w 1997r pokazała wszystkie miejsca narażone na zalanie i podtopienie. Pod wodą znalazło się 6.400 ha gruntów Gminy. Po powodzi w 1997r. zostały częściowo podniesione wały przeciwpowodziowe wzdłuż rzeki Odry na odcinku 18,5 km. Cały obszar Gminy pokryty jest dość gęstą siecią urządzeń melioracji podstawowych i szczegółowych. Stan techniczny tych urządzeń jest bardzo zły. Melioracje podstawowe tj. kanał Świernia, Tynica, Uszczonowski oraz niektóre rowy melioracyjne należące do Skarbu Państwa są niedrożne, co powoduje przy intensywnych opadach deszczu lokalne podtapianie gruntów rolnych i leśnych. Stan urządzeń melioracji szczegółowych też jest niezadawalający. Ciężar utrzymania melioracji szczegółowych spoczywa bowiem na właścicielach gruntów przyległych do danego cieków wodnego. Rolnicy nie chcą ponosić kosztów odbudowy urządzeń melioracji szczegółowych chociaż taki obowiązek na nich ciąży. Niska świadomość rolników(nie wszystkich) doprowadziła do znacznej dewastacji systemów nawadniająco-odwadniających co skutkuje częstymi podtopieniami.

2.7 Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Nadrzędnym celem współpracy Gminy Jemielno z organizacjami pozarządowymi jest dążenie do budowy społeczeństwa obywatelskiego. Celem głównym „Programu Współpracy Gminy Jemielno z

Strategia Rozwoju Gminy Jemielno 2016-2023

Organizacjami Pozarządowymi oraz Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego w roku 2016” jest podniesienie poziomu życia mieszkańców Gminy Jemielno oraz poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Na terenie gminy zarejestrowanych jest kilka organizacji pozarządowych (poza OSP):

- Stowarzyszenie "Aktywni Dla Wsi Irządze"
- Stowarzyszenie "Polub Lubów"
- Stowarzyszenie "I Ty Możesz - Jemielno, Polska, Europa, Świat"
- Stowarzyszenie - Lokalna Grupa Działania "Wspólna Wieś"
- Stowarzyszenie Klub Seniora "Złota Jesień"
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Starszych "Aktywni" w Jemielnie
- Kółko Rolnicze w Luboszcach

Istotną częścią współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi jest wsparcie organizacyjne przy prowadzonych przedsięwzięciach np. poprzez udostępnianie gminnych obiektów czy sprzętu. Podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego mogły korzystać z lokali będących własnością Gminy np. świetlice wiejskie. Gmina, realizując cele programu udzielała organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, o których mowa w ustawie zarówno wsparcia finansowego, jak również pomocy pozafinansowej. Na realizację programu przeznaczyła 20 000 zł w roku 2014, a w roku poprzednim 27 000 zł. Dotacje w tym czasie otrzymali: Gminy Związek Klubów Sportowych w Jemielnie, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Starszych „AKTYWNI” w Jemielnie oraz Stowarzyszenie Klub Seniora „Złota Jesień” w Luboszcach.

Sektor pozarządowy uzupełniają ochotnicze straże pożarne (6 jednostek) OSP w Lubowie, OSP w Psarach, OSP w Luboszcach, OSP Daszów, OSP Irządze oraz OSP w Jemielnie, jedno koło gospodyń wiejskich, 4 kluby sportowe, a także coraz aktywniejsze wspólnoty parafialne:

Tabela 2.17. Parafie rzymskokatolickie znajdujące się na terenie gminy Jemielno.

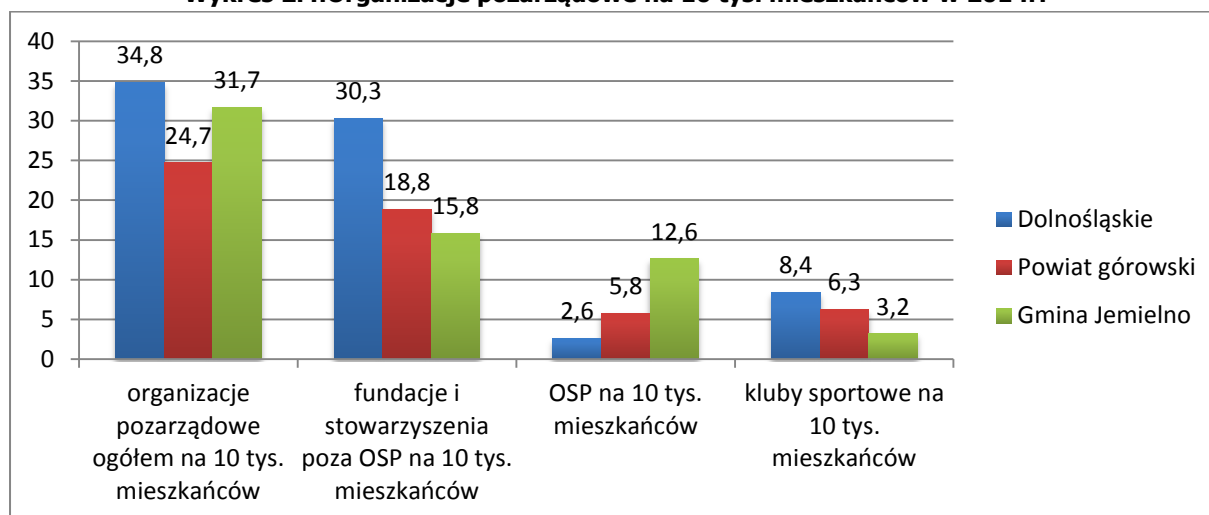
Lp.	Parafia	Adres
1.	Rzymskokatolicka parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Luboszcach	Luboszyce 2 56-209 Jemielno
2.	Rzymskokatolicka parafia pw. Chrystusa Króla	Jemielno 14 56-209 Jemielno

Źródło: <http://www.archidiecezja.wroc.pl>

Wg danych GUS wskaźnik ilości fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców wynosi 3 i jest na takim samym poziomie co średnia powiatowa i dolnośląska dla gmin wiejskich. Poniżej zestawienie wg rodzajów organizacji.

Wykres 2.4. Organizacje pozarządowe na 10 tys. mieszkańców w 2014r.

Opracowanie własne na podstawie danych z www.mojapolis.pl (za rok 2014)

Wskaźniki dla gminy Jemielno zaskakują przede wszystkim wysoką liczbą 31,7 organizacji na 10 tys. mieszkańców przy średniej dolnośląskiej 34,8. Jednak warto ten wskaźnik zestawić z danymi dot. struktury organizacji pozarządowych, tj. udziału OSP oraz klubów sportowych (organizacji niejako „specjalistycznych”). Jak widać w gminie Jemielno notujemy wyjątkowo wysoki wskaźnik OSP względem powiatu i województwa (odpowiednio 12,6 do 5,8 i 2,6), co wskazuje, że właśnie te organizacje stanowią podstawę III sektora w tej gminie, a tego nie można utożsamiać wprost z wysoką oceną aktywności społecznej.

2.8. Udział w Programie Odnowa Wsi Dolnośląskiej

Do Programu *Odnowy Wsi Dolnośląskiej* realizowanego przez samorząd Województwa Dolnośląskiego gmina Jemielno przystąpiła na mocy Uchwały Nr XXXII/155/09 z dnia 25 marca 2009 roku.

Program ten wychodzi naprzeciw zagrożeniom, przed jakimi staje obecnie współczesna wieś w obliczu zmian, jakie zachodzą w związku z utratą przez sołectwa charakteru typowo rolniczego. Program Odnowy Wsi przynosi wiele korzyści społecznościom lokalnym, które go konsekwentnie realizują. Dotyczą one zarówno sfery materialnej, gospodarczej, jak również sfery związanej z kultywowaniem, lub tworzeniem nowych tradycji, ze swoją tożsamością. Realizacja programu opiera się na trzech zasadach:

- ❖ oddolności – zaangażowanie i odpowiedzialność społeczności lokalnej,
- ❖ pomocniczości – partnerstwo sołectwa z gminą,
- ❖ współdziałania czynników rozwoju lokalnego – wsie posiadają przywództwo, akceptowaną przez mieszkańców strategię rozwoju opracowaną przez nich samych oraz wsparcie ze strony gminy dla realizacji strategii.

W Gminie Jemielno do Programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej przystąpiło 5 sołectw, z których większość posiada już plany odnowy wsi. Opracowanie tych dokumentów odbywało się metodą uspołecznioną przy pomocy moderatorów wyznaczonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, co sfinansowane zostało przez gminę. Opracowanie takiego dokumentu pozwala na zinventaryzowanie zasobów służących odnowie wsi oraz określenie kierunków jej rozwoju.

Tabela 2.16. Sołectwa, które przystąpiły do programu „Odnowa wsi w Województwie Dolnośląskim”

Lp.	Sołectwo	Data przystąpienia	Stowarzyszenie działające w sołectwie w ramach Odnowy Wsi
1.	Kietłów	2009	Grupa Odnowy Wsi, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Wspólna Wieś”

2.	Psary	2009	Grupa Odnowy Wsi
3.	Jemielno	2009	Grupa Odnowy Wsi
4.	Lubów	2012	Grupa Odnowy Wsi, Stowarzyszenie „Polub Lubów”
5.	Bieliszów	2015	Grupa Odnowy Wsi

Źródło: materiały własne gminy

Urząd Marszałkowski co roku organizuje dla gmin i wsi biorących udział w programie konkursy, które pozwalają pozyskać dodatkowe fundusze na rozwój lokalny oraz sprzyjają szeroko rozumianej promocji zarówno samego programu Odnowy Wsi, jak i miejscowości biorących w niej udział.

2.9.Fundusz Sołecki

W budżecie gminy Jemielno nie wyodrębniono środków finansowych na fundusz sołecki.

2.10.Partnerstwa krajowe i zagraniczne

Gmina Jemielno jest członkiem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Krainy Łęgów Odrzańskich, dzięki czemu zarówno sama gmina, jak i jej mieszkańcy mogą ubiegać się o dotacje ze środków Unii Europejskiej na realizację różnorodnych projektów sprzyjających rozwojowi regionu.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Krainy Łęgów Odrzańskich.

Celem partnerstwa jest wspólne działanie samorządu, przedsiębiorców, instytucji, organizacji na rzecz zrównoważonego rozwoju Doliny Środkowej Odry a celami szczegółowymi są: integracja samorządów, biznesu i organizacji pozarządowych w celu podejmowania wspólnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju Doliny Środkowej Odry, aktywizowanie społeczności lokalnej w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, rozwoju turystyki i produktów lokalnych, oraz promowanie tego obszaru jako atrakcji turystycznej. Jako LGD stowarzyszenie wdraża w regionie środki osi Leader (w ramach lokalnej strategii rozwoju) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

3. STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO

3.1 Rzeźba, budowa geologiczna

Pod względem geograficznym Gmina Jemielno leży na obszarze podprowincji Nizin Środkowopolskich, w części wielkopolsko-śląskiej. Teren gminy obejmuje dwa mezoregiony: Obniżenie Ścinawskie obejmujące zachodnią część Gminy wzdłuż doliny rzeki Odry i Wzgórza Trzebnickie na wschodnich krańcach Gminy.

Obniżenie Ścinawskie zajmuje przeważającą część powierzchni Gminy. Pod względem geologicznym obszar ten wypełniony jest przez zakumulowane osady rzeczne, które na terenie Gminy przyjmują formę piaszczystych tarasów. Rzeźba terenu na tym obszarze jest stosunkowo monotonna, typowa dla powierzchni akumulacji rzecznej. Miejscami urozmaicają ją liczne starorzecza Odry i wydmy. Całość powierzchni doliny w granicach administracyjnych Gminy podzielić można na dwie części: terasę zalewową niższą i terasę zalewową wyższą. Terasa niższa zajęta jest przede wszystkim przez użytki zielone i grunty orne, natomiast terasa wyższa zdominowana jest przez lasy. Jak już wcześniej wspomniano część gminy Jemielno obejmują Wzgórza Trzebnickie. W budowie tego mezoregionu przeważają spiętrzone moreny końcowe zlodowacenia warciańskiego ze sfałdowanymi warstwami neogeoskimi. Stoki moren od południa pokryte są piaskami sandrowymi i miejscami lessem, z mało urozmaiconą roślinnością i niskim stopniem zalesienia. Część Gminy zajęta przez tę jednostkę charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu z licznymi wzniesieniami.

Cały obszar Gminy Jemielno leży w obrębie Monokliny Przedsudeckiej zbudowanej przede wszystkim ze skał permu i triasu. Najstarszymi utworami są permskie piaskowce czerwonego spągowca. Ze względu na swoją porowatość są one skałami zbiornikowymi m.in. dla złóż gazu ziemnego i ropy naftowej. Na opisywanym obszarze wiążą się one z występowaniem złóż gazu ziemnego Wierzowice i Aleksandrówka. Ich eksploatację prowadzi na terenie Gminy Kopalnia Gazu Ziemnego „Aleksandrówka” z siedzibą w Lubowie. Wydobywane zasoby złoża Aleksandrówka oceniono na 409,30 mln m³, natomiast złoża Wierzowice na 442,49 mln m³. (*Program Ochrony Środowiska Gminy Jemielno na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018*)

3.2 Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar Gminy Jemielno leży w zlewni rzek Odry i Baryczy. Odra na terenie Gminy przepływa wzdłuż jej zachodniej granicy, na długości 18,5 kilometrów. Cała dolina rzeki w granicach administracyjnych Gminy jest obwałowana, a bieg rzeki uregulowany. Liczne starorzecza i zakola urozmaicają krajobraz wzdłuż doliny rzecznej, jednak nie są wody Odry wykorzystywane. Drugim największym ciekim wodnym kształtującym układ sieci hydrograficznej na terenie Gminy jest rzeka Barycz. Nie wpływa ona na teren Gminy, jednak jej przebieg w bezpośrednim sąsiedztwie północno-wschodniej i północnej granicy Gminy determinuje na jej obszarze układ stosunków wodnych. To do tego ciekłu spływają wody z przeważającej większości obszaru Gminy. Barycz stanowi największy prawobrzeżny dopływ Środkowej Odry. Jest typową rzeką niziną. Odwadnia Wzgórza Trzebnickie i fragmenty doliny Odry na końcowym odcinku swojego biegu.

W granicach administracyjnych Gminy liczne są także mniejsze ciekły wodne – kanały istrugi. Najistotniejszymi są:

1. Kanał Tynica,
2. Kanał Świernia
3. Kanał Uszczonowski.

Sieć wód powierzchniowych uzupełniają liczne, mniejsze ciekły wodne, nieposiadające nazw oraz niewielkie zbiorniki wodne. Największy z nich – w Bieliszowie ma powierzchnię ok. 7,5 ha, nieco mniejszy – w Lubowie – ok. 5 ha. Pozostałe zbiorniki, w Jemielnie i Daszowie mają powierzchnię nieprzekraczającą 1 ha. Ponadto w lasach oraz na terenie łąk i pastwisk znajdują się także liczne mniejsze zbiorniki i oczka. Gmina Jemielno leży w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch zbiorników wód podziemnych.

Po zachodniej stronie rzeki Odry rozciąga się GZWP nr 314 – Pradolina rzeki Odra. Zbudowany jest on z utworów czwartorzędowych w dolinie rzecznej. Średnia głębokość ujęć z tego zbiornika wynosi 50-80 m, natomiast szacunkowe zasoby dyspozycyjne określone są na 80 tys. m³/dobę.

W dolinie rzeki Baryczy, w sąsiedztwie północnej granicy Gminy znajduje się GZWP nr 303 – Pradolina Barycz-Głogów. Zasoby tego zbiornika datowane są na czwartorzęd, a ich dyspozycyjność określa się na 199 tys. m³/dobę. Średnia głębokość ujęć wynosi 60 m. Pradolina Barycz-Głogów jest częściowo objęta najwyższą formą ochrony wód podziemnych.

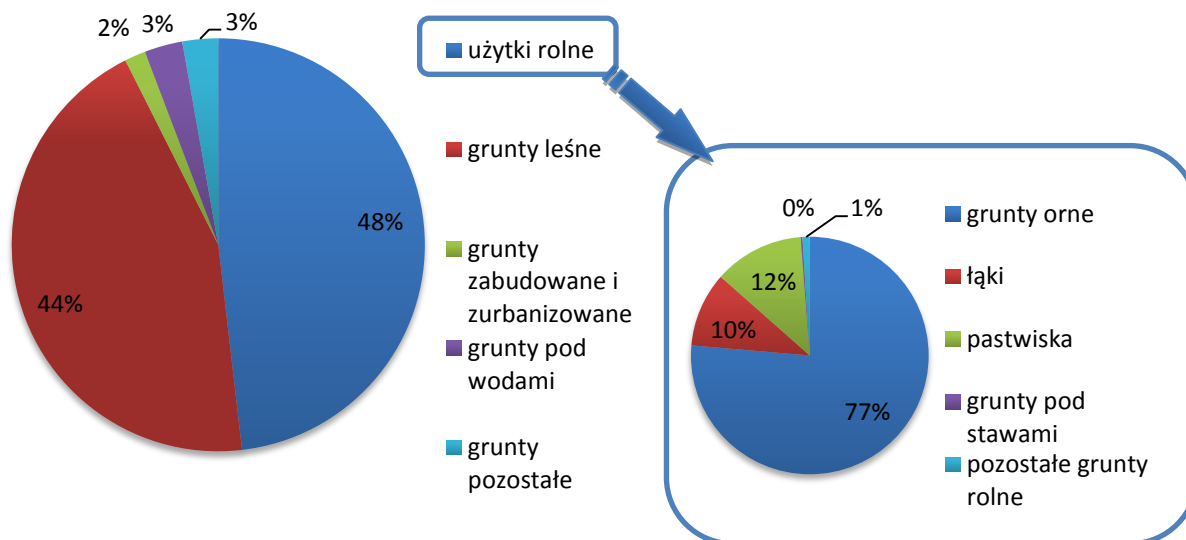
Ze względu na ukształtowanie terenu Gminy oraz układ jej sieci hydrograficznej obecna gospodarka ściekowa oddziałuje niekorzystnie przede wszystkim na wody gruntowe. Na terenie gminy brak obecnie sieci kanalizacji zbiorczej. (*Program Ochrony Środowiska Gminy Jemielno na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018*). Na terenie Gminy są wybudowane dwie oczyszczalnie stawowo roślinne w m. Jemielno i m. Luboszyce, oczyszczalnia hydroponiczna w Irządzach oraz 75 oczyszczalni przydomowych.

3.3 Gleby

Większość gruntów na terenie Gminy zajęta jest przez lasy i użytki rolne. Ogólna powierzchnia gruntów leśnych na terenie Gminy Jemielno wynosi 5508 ha. Blisko 99% z nich jest własnością Skarbu Państwa i niemal w całości pozostaje w zarządzie Lasów Państwowych. Pod względem administracyjnym lasy na tym terenie należą do nadleśnictw Góra Śląska oraz Wołów. Grunty rolne stanowią blisko 50% powierzchni Gminy (średnia wojewódzka 48 %). Ich szczególna koncentracja występuje w południowo-wschodniej, wschodniej i zachodniej części Gminy. W strukturze użytków rolnych dominują grunty orne, stanowiące ponad 70% ich powierzchni. Łączna powierzchnia łąk i pastwisk, stanowi około 20%. O jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej decydują przede wszystkim gleby. Ich klasy bonitacyjne na przestrzeni całej Gminy są zróżnicowane. Przeważają kompleksy glebowo-rolnicze żytne, stanowiące ponad 50% wszystkich użytków glebowych w Gminie. Jednak niespełna 13% z nich zaklasyfikowanych jest w kompleksie dobrym. Niemal 30% zajmują natomiast gleby kompleksów pszennych. Najmniejszy udział w ogólnej powierzchni Gminy mają pozostałe grunty i nieużytki. Są to w większości tereny zurbanizowane, pokryte zabudową zwartą i rozproszoną oraz zajęte pod elementy infrastruktury liniowej i punktowej. (*Program Ochrony Środowiska Gminy Jemielno na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018*).

Wykres 3.1. Użytkowanie gruntów na terenie Gminy Jemielnow 2014r.

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.4 Flora, fauna oraz formy jej ochrony

Teren Gminy Jemielno znajduje się w obszarze Nadodrzańskich Kotlin Ścinawsko-Głogowskich oraz Wzgórz Trzebnickich. Zdecydowanie przeważającą powierzchnię w Gminie zajmuje pierwszy z tych okręgów. Obejmuje on całą środkową część Gminy od jej południowej granicy aż na północ (jego naturalną granicą jest dolina rzeki Baryczy). W obrębie międzywału Odry, pod Smolnem i Irządzami, występują duże powierzchnie łąk świeżych, natomiast na nasłonecznionych, niezalesionych zboczach morenowych, pod Jemielnem, Łęczycą, Piskorzem, Osłowicami – murawy kserotermiczne. Największe obszary bagienne torfowisk niskich znajdują się w dolinie Odry pod Borkami, Lubowem, Ciechanowem, Irządzami i Uszczonowem, a także wzdłuż Kanału Uszczonowskiego.

Na obszarze Gminy Jemielno występuje aktualnie 20 gatunków dziko rosnących roślin naczyniowych będących pod ochroną w Polsce. Dwanaście gatunków objętych jest ochroną ścisłą. Należą do nich: salwinia pływająca, widłak goździsty, bluszcz pospolity, arcydzięgiel nadbrzeżny, grążel żółty, grzybień biały, kotewka orzech wodny, kruszczyk szerokolistny, podkolan biały, śnieżek baldaszkowaty, śnieżyca wiosenna, oraz śnieżyczka przebiśnieg. Osiem gatunków podlega ochronie częściowej, są to: paprotka zwyczajna, kalina koralowa, kruszyna pospolita, porzeczka czarna, centuria zwyczajna, kocanka piaskowa, konwalia majowa, pierwiosnka lekarska. Pod ochroną całkowitą znajdują się rosnące tu dwa gatunki grzybów: sromotnik bezwstydnny, szmaciak gałęzisty oraz porosty chrobotki z rodzaju *Cladonia sp.* Płucnica islandzka podlega ochronie częściowej. (Program Ochrony Środowiska Gminy Jemielno na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018)

Na podstawie ustawy o ochronie przyrody formami ochrony znajdującymi się na terenie Gminy Jemielno są:

- ✓ **Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Baryczy.** Obejmuje on powierzchnię 43 350 ha i chroni wartościowe krajobrazowo tereny o różnych ekosystemach oraz korytarze ekologiczne w dolinie rzecznej.
- ✓ **Pradolina Baryczy jako obszar Natura 2000 – PLB020001.** Jest to obszar specjalnej ochrony o powierzchni 55 561,8 ha. Obejmuje on dolinę rzeki Baryczy pomiędzy Żmigrodem na zachodzie a okolicą Przygodzic na wschodzie. Występuje tu 10 kompleksów stawów rybnych wraz z otaczającymi łąkami, gruntami ornymi, mokradłami i lasami.

- ✓ **Łęgi Odrzańskie jako obszar Natura 2000 – ostoja ptasia PLB020008 oraz ostoja siedliskowa PLH020018.** Obie ostoje pokrywają się i mają powierzchnię ok. 18 tys. ha. Dominującymi siedliskami na tym obszarze są starorzecza i naturalne zbiorniki wodne, niżowe i górskie łąki świeże, grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne oraz łągi i łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe. Dolina Odry, będąca kilkukilometrowej szerokości pasem, jest na terenie Gminy częściowo użytkowana rolniczo. Dużą jej powierzchnię zajmują także łąki, tereny podmokłe i starorzecza.
- ✓ **Użytek ekologiczny Kanał Świernia–Gryźca.** Został on powołany przez Radę Gminy Jemielno Uchwałą z dnia 10 października 2002 r. i obejmuje dolinę kanału Świernia wraz z naturalnymi ciekami wodnymi i przyległym od zachodu lasem. Znajduje się on w południowo-zachodniej części Gminy. Jego powierzchnia stanowi 140 ha. Prawie połowę powierzchni użytku zajmują tereny niezalesione.
- ✓ **Pomniki przyrody:** dąb szypułkowy w kompleksie parkowym w Daszowie, lipa drobnolistna na cmentarzu w Jemielnie (na podstawie rozporządzenia nr 9/98 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 8 grudnia 1998r) oraz 3 dęby szypułkowe rosnące na terenach leśnych (uznane za pomniki przyrody uchwałą Rady Gminy nr XXIX/180/04 z dnia 30 grudnia 2004 r., zmienioną uchwałą nr XXXI/192/05 z dnia 31 marca 2005).

3.4.1 Przeciwdziałanie bezdomności zwierząt

Gmina Jemielno w celu przeciwdziałania bezdomności zwierząt opracowała „Gminny program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Jemielno w 2015 r.”

Główne cele określone w programie to:

- ❖ zapewnienie opieki nad zwierzętami bezdomnymi w rozumieniu art. 4 pkt 16 ustawy o ochronie zwierząt
- ❖ zapobieganie bezdomności zwierząt
- ❖ edukacja mieszkańców Gminy w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt

Na realizację zadań określonych w programie Gmina Jemielno przeznaczyła środki finansowe z budżetu gminnego:

- ❖ środki na opiekę nad zwierzętami bezdomnymi – 7.000,00 zł
- ❖ zakup karmy, zabiegi i usługi lekarza weterynarii – 7.600,00 zł

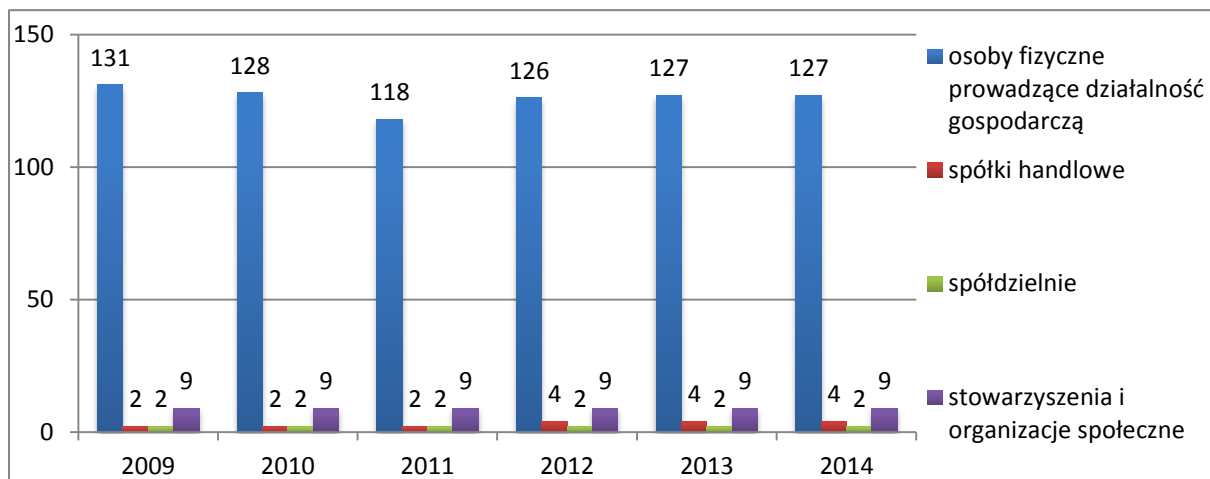

4. GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA

4.1 Rozwój gospodarczy

Według Banku Danych Lokalnych GUS w roku 2014 w systemie REGON zarejestrowanych było 176 podmiotów, w tym 14 w sektorze publicznym oraz 162 w sektorze prywatnym. Najliczniejszą grupę w sektorze prywatnym stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 127.

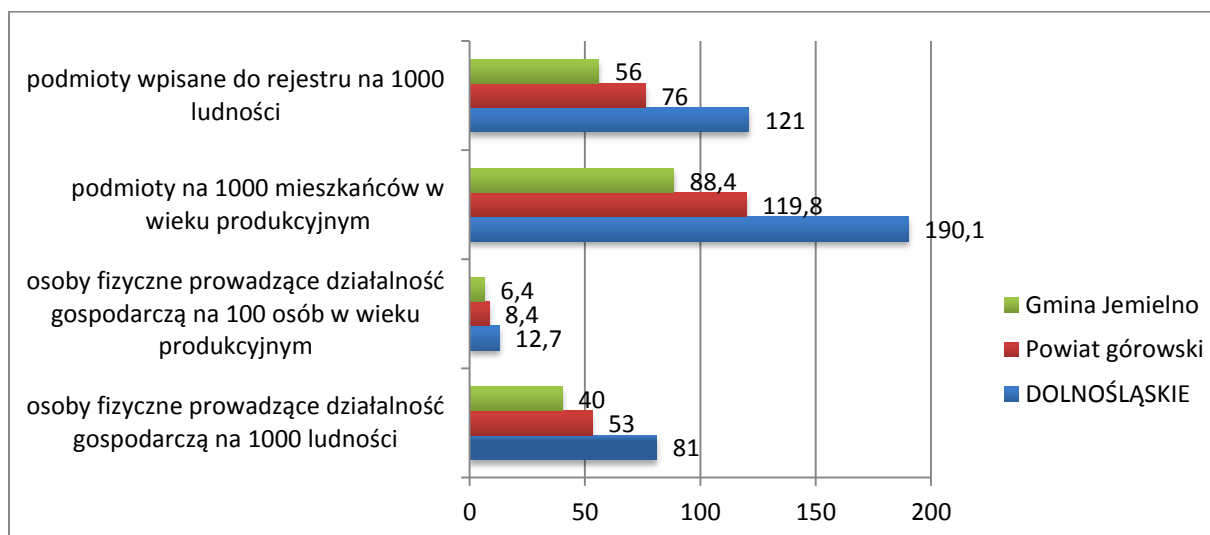
Wykres nr 4.1. Podmioty gospodarcze sektora prywatnego zarejestrowane w systemie REGON w latach 2009-2014

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą w ostatnich latach utrzymują się na podobnym poziomie. W ciągu 5 lat w gminie powstała tylko dwie spółki handlowe. Porównując wskaźniki dla gminy, powiatu i województwa zauważalna jest słaba pozycja tej pierwszej.

Wykres 4.2. Podmioty gospodarcze - wskaźniki

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźniki dla gminy Jemielno są niemal o połowę gorsze niż średnia wojewódzka. Jednak analizując to z bilansem zatrudnienia w gminie, zauważalna jest tendencja wzrostowa (158 w 2014r. do 149 w 2009r osób zatrudnionych).W przypadku średniej liczby pracujących na 1000 ludności gmina Jemielno mocno „odstaje” od średniej wojewódzkiej: 50 pracujących w gminie do odpowiednio 144 i 71 w województwie i powiecie dla gmin wiejskich.

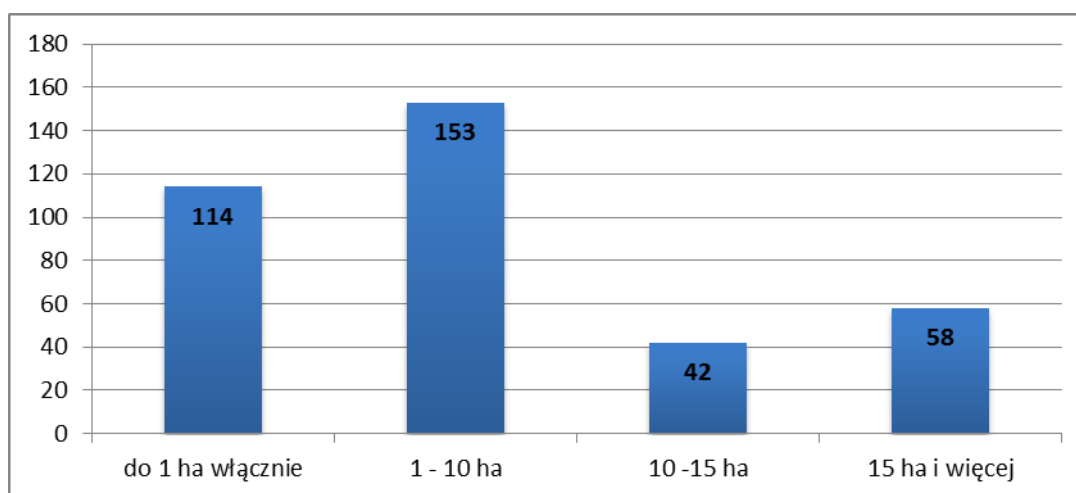
Pod względem rodzaju wykonywanej działalności ok. 23% to firmy działające w przemyśle i budownictwie, zaledwie 7% w sektorze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, pozostałe to szeroko rozumiany sektor usługowy, w tym przede wszystkim handel oraz naprawa pojazdów samochodowych i motocykli.

Rolnictwo

W gminie Jemielno niemal połowę powierzchni stanowią grunty rolne. W nich największy udział, ponad 70 %, mają grunty orne. Sam ten już fakt determinuje rolniczy charakter gminy. Niestety nie mamy aktualnych danych dot. liczby osób utrzymujących się z rolnictwa. Wg danych Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 ok. 20% gospodarstw prowadzących działalność rolniczą wskazywało pracę w rolnictwie jako główne źródło utrzymania.

Zgodnie z danymi Powszechnego Spisu Rolnego z 2010r, w gminie funkcjonuje 369 gospodarstw rolnych. Dominują gospodarstwa indywidualne do 10 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa indywidualnego prowadzącego działalność rolniczą wynosi 12,71 ha – dla porównania w powiecie: 10,66 ha, na Dolnym Śląsku – 9,58 ha.

Wykres 4.3. Gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą wg obszarowych użytków rolnych

Opracowanie własne na podstawie danych GUS z PSR 2010

W zasiewach dominują zboża (ponad 80%), kolejne miejsca to ziemniaki, uprawy przemysłowe rzepaku oraz warzywa gruntowe. Pogłowie zwierząt gospodarskich przedstawiono w tabeli 4.1.

Tabela 4.1. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gospodarstwach rolnych gminy Jemielno

	liczba gospodarstw	liczba zwierząt
bydło	61	634
trzoda chlewna	62	3440
konie	8	63
drób ogółem	116	6607

Opracowanie własne na podstawie danych GUS z PSR 2010

4.1.1. Bezrobocie

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców w Gminie Jemielno zmalała z 289 osób w roku 2009 do 274 osób w roku 2014.

Tabela nr 4.3. Bezrobocie wg płci na terenie gminy w latach 2009-2014.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni ogółem, w tym:	289	329	319	335	342	274
mężczyźni	129	149	143	156	178	128
kobiety	160	180	176	179	164	146

Źródło: GUS

Spadek jest więc niewielki, tym bardziej że należy wziąć pod uwagę fakt, iż w tym czasie zwiększyła się liczba mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym (w 2009 r. liczba ta wynosiła 1947, a w 2014 r. – 1991). Dynamika spadku (5%) jest też taka sama jak na poziomie powiatowym oraz niższa niż na poziomie wojewódzkim: 17%.

Bezrobocie od wielu lat pozostaje na wyższym poziomie w stosunku do powiatu oraz województwa. Udział procentowy bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie w roku 2014 wyniósł 13,8 % i przewyższa zarówno wskaźnik powiatu górowskiego – 11,6 %, jak i województwa dolnośląskiego – 6,6 %. Poniżej przedstawiono dane dotyczące struktury bezrobocia w gminie Jemielno.

Tabela 4.4. Struktura bezrobocia w gminie Jemielno w 2014r.

Liczba bezrobotnych	ogółem		Wykształcenie	wyższe	
		274			20
	kobiety	146		policealne i średnie zawodowe	58
	z prawem do zasiłku	36		średnie ogólnokształcące	21
	zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	9		zasadnicze zawodowe	79
	osoby do 12 m-cy od dnia ukończenia szkoły	12		gimnazjalne i poniżej	96
Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	do 25 roku życia	54	Staż pracy ogółem	do 1 roku	32
	długotrwale bezrobotni	189		1-5	89
	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	48		5-10	35
	powyżej 50 roku życia	58		10-20	43
	bez kwalifikacji zawodowych	105		20-30	20
	bez doświadczenia zawodowego	70		30 lat i więcej	4
	bez wykształcenia średniego	175		bez stażu	51
	samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	37	Czas pozostawanie bez pracy w miesiącach	do 1	29
	osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	6		1-3	61
	niepełnosprawni	18		3-6	34
				6-12	46
				12-24	54
				powyżej 24	50

Opracowanie własne na podstawie danych PUP Góra (stan na grudzień 2014 roku)

4.2 Infrastruktura techniczna

4.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Całokształt działań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie realizowany jest poprzez Związek Międzygminny Wodociągów i Kanalizacji Wiejskiej we Wschowie. Do związku należy 9 gmin: Jemielno, Wschowa, Krzywiń, Krzemieniewo, Rydzyna, Osieczna, Świąciechowa, Wijewo, Przemęt. Jego głównymi zadaniami są: eksploatacja urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz studni publicznych i zbiorczych urządzeń kanalizacji sanitarnych gwarantujących dostawę wody. (*Program Ochrony Środowiska Gminy Jemielno na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018*)

Na terenie Gminy znajduje się 9 głębinowych ujęć wód podziemnych. Po jednym w Kietlowie, Irządzach, Lubowie, Zdzieszawicach, Jemielnie i Osłowicach oraz trzy w Psarach. Obecnie eksploatowane są dwa ujęcia wód podziemnych w Jemielnie i Lubowie. Z ujęć tych, zaopatrywana jest w wodę cała gmina Jemielno. Trwają prace nad połączeniem systemu zaopatrzenia w wodę z ujęcia w Lubowie z systemem wodociągowym w Jemielnie. Z ujęcia w Jemielnie oprócz terenu Gminy zaopatrywane są także w wodę miejscowości z Gminy Wińsko i Wąsosz.

Obecnie zaopatrzenie w wodę na terenie Gminy Jemielno dzieli się na dwa odrębne systemy wodociągowe: wodociąg grupowy Jemielno,

wodociąg grupowy Lubów,

System wodociągowy Jemielno obejmuje swym zasięgiem miejscowości:

- Jemielno, Łęczyca, Psary, Zawiszów, Daszów, Osłowice, Piskorze, Cieszyny, Śleszów, Zdzieszawice, Smolne, Piotrowice Małe, Czeladź Mała, Bieliszów, Borki, oraz w gminie Wińsko: Rajczyn, Gryżycza, Dęby, Budki, w Gminie Wąsosz wieś Baranowice

System wodociągowy Lubów obejmuje swym zasięgiem:

- Lubów, Chorągvice, Ciechanów, Irządze, Luboszyce, Luboszyce Małe, Uszczonów, Równa

Sieci wodociągowej nie posiadają tylko przysiółki Chobienia i Majówka. Ich mieszkańcy zaopatrują się w wodę ze studni przydomowych. (*Gminny program gospodarki wodno-ściekowej na lata 2008-2013, Jemielno, listopad 2008*)

Tabela 4.5. Udział % ludności korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Jemielno na tle powiatu i województwa w 2014 roku.

	wodociąg	kanalizacja	gaz
DOLNOŚLĄSKIE	94,8	75	61,4
Powiat górowski	97,5	42,2	37,3
Gmina Jemielno	99,9	0	0,1

Opracowanie własne na podstawie GUS

4.2.1.1. Wodociągi

Gmina zwodociągowana jest w 99,9%. Łączna długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 53,3km. W tabeli poniżej przedstawiono informacje dotyczące sieci wodociągowej w gminie w latach 2009-2014. W zestawieniu można zaobserwować stały wzrost ilości przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, zużycie wody waha się na przestrzeni badanego okresu.

Tabela 4.6. Informacje o sieci wodociągowej w gminie.

Wodociągi	j.m.	2009	2010	2011	2012	2013	2014
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	52,7	52,7	53,3	53,3	53,3	53,3

przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	731	732	752	761	761	766
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	76,9	89,1	100,4	94,3	97,8	93,4
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	24,8	28,1	31,5	29,6	31,0	29,5

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.2.1.2. Odprowadzanie ścieków

W roku 2011 wybudowano dwie roślinno-stawowe oczyszczalnie ścieków w miejscowości Luboszyce i Jemielno. Oczyszczalnie te obsługują całą gminę. Ścieki dowożone są wozami asenizacyjnymi przez podmioty prywatne i Zakład Usług Wodnych we Wschowie. Oczyszczalnia Jemielno może przyjąć ścieki bytowe docelowo do 1000 RLM, natomiast oczyszczalnia Luboszyce 800 RLM. Z uwagi na rozproszony charakter zabudowy miejscowości Gminy Jemielno, nieekonomicznym jest budowa systemów kanalizacyjnych. Gmina zamierza rozwiązać problem ścieków poprzez dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków. Obecnie na terenie Gminy funkcjonuje już 75 przydomowych oczyszczalni. Ponadto przy Zespole Szkół w Irządzach działa hydroponiczna oczyszczalnia ścieków, która obsługuje zarówno zespół jaki i wieś.

Z uwagi na brak środków finansowych w budżecie, Gmina nie może zrealizować dwa gotowe projekty kanalizacji zbiorczej dla miejscowości Jemielno i Luboszyce-Kietłów. System wywozu nieczystości płynnych na oczyszczalnię nie działa zgodnie z oczekiwaniami samorządu, są przypadki wypuszczania nieczystości do rowów melioracyjnych i na pola. Gmina podejmuje szereg działań edukacyjnych mających na celu wyeliminowania złych nawyków i działania na szkodę środowiska wśród mieszkańców.

4.2.2. Infrastruktura energetyczna

Na terenie gminy nie funkcjonuje typowy system ciepłowniczy. Głównymi surowcami opałowymi są węgiel oraz drewno. Niewielki udział mają gaz płynny i olej opałowy. Zespół Szkół w Jemielnie korzysta z OZE, tj. kotłowni opalanej słomą o mocy 1 MW. Zaopatrzenie w ciepło budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej odbywa się z indywidualnych kotłowni i palenisk domowych. Budynki mieszkalne, wielorodzinne – związane z byłymi państwowymi gospodarstwami rolnymi (Lubów, Zdziśławice i Kietłów) zaopatrywane są z kotłowni lokalnych o małych mocach. Mimo eksploatowanych na obszarze Gminy złóż gazu ziemnego nie są one wykorzystywane na potrzeby lokalnej energetyki. *(Program Ochrony Środowiska Gminy Jemielno na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018)*

4.2.2.1. System gazowniczy

Gminy Jemielno nie posiada system zaopatrzenia mieszkańców gaz przewodowy. Mieszkańcy korzystają z gazu propan-butan (butli).

4.2.2.2. System elektroenergetyczny

Gmina Jemielno zasilana jest przez operatora ENEA Poznań oraz Tauron Wrocław. Gmina posiada dwustronny system zasilania w energię elektryczną. Linie przesyłowe są stare i często ulegają awarii, są to linie napowietrzne. Utrzymanie oświetlenia dróg, parków, skwerów i innych publicznych terenów należy do jednych z podstawowych obowiązków gminy w zakresie planowania energetycznego. Gmina posiada oświetlenie uliczne w każdej miejscowości. Przez teren Gminy nie przechodzą linie przesyłowe o dużej mocy, w obrębie gminy znajdują się linie do 110kV.

4.2.2.3. Energia odnawialna

Instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii eksploatowane w obiektach użyteczności publicznej na obszarze Gminy Jemielno przedstawiono w tabeli 4.7.

Tabela 4.7. Obiekty wykorzystujące OZE w obiektach użyteczności publicznej

Obiekt	Opis zastosowanej technologii	Rok montażu
Kotłownia przy zespole szkół w Jemielnie	Wykorzystanie biomasy jako paliwa w systemie ogrzewania	2004
Lampy solarne	Wykorzystanie paneli fotowoltaicznych do zamiany energii promieniowania słonecznego w energię elektryczną.	2014

Źródło: materiały własne gminy

Na terenie gminy Jemielno planuje się również budowę dwóch farm fotowoltaicznych w miejscowości Jemielno oraz Kietłów.

4.3. Drogi

Gmina posiada dość gęstą sieć dróg, ale o bardzo niskich parametrach technicznych i jezdnych. Podstawowy układ sieci drogowej gminy tworzy sieć dróg wojewódzkich, powiatowych i dróg gminnych. Ogółem długość sieci drogowej w gminie wynosi 126,447 km, w tym:

- * drogi wojewódzkie (nr 323, 330, 333, 334) – 26,142 km,
- * drogi powiatowe – 34,855 km,
- * drogi gminne – 65,450 km.

Tylko 5 miejscowości na terenie Gminy posiada częściowe chodniki przy drogach.

Sieć drogową w gminie tworzą:

1. drogi wojewódzkie administrowane przez Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei we Wrocławiu:
 - droga nr 334 relacji Krzelów – Jemielno – Chobienia
 - droga nr 323 relacji Ciechanów – Luboszyce – Kietłów – Góra
 - droga nr 333 relacji Lubów – Ciechanów
 - droga nr 330 relacji Luboszyce – Bełcz
2. drogi powiatowe administrowane przez powiat Górowski:
 - droga nr 1086 Ryczeń – Śleszów – Jemielno
 - droga nr 1100 Jemielno – Łęczyca – Psary – Osłowice – Wąsosz
 - droga nr 1099 Łęczyca – Piskorze – Wińsko
 - droga nr 1103 Czeladź Mała – Piotrowice Małe – Jawor
 - droga nr 1098 Jemielno – Cieszyny – Psary
 - droga nr 1097 Luboszyce – Luboszyce Małe – Ciechanów
 - droga nr 1101 Daszów – Baranowice
 - droga nr 1095 Kietłów – Masełkowice
3. drogi gminne:
 - droga nr 100821D Luboszyce – Uszczonów

- droga nr 100822D Uszczonów –Równa
- droga nr 100823D Równa –Luboszyce
- droga nr 100824D Luboszyce- Irządze – Ciechanów
- droga nr 100825D Irządze do wału rzeki Odry
- droga nr 100826D Irządze – Luboszyce Małe
- droga nr 100827D Luboszyce Małe – Osetno
- droga nr 100828D Luboszyce Małe – Chorągvice
- droga nr 100829D Lubów – Chorągvice
- droga nr 100830D Lubów – Zdziśławice
- droga nr 100831D Luboszyce - Małe Ciechanów
- droga nr 100832D Lubów – Wierzawice Małe
- droga nr 100833D Jemielno – Bielizów
- droga nr 100834D Majówka –Bielizów –Smolne – Rajczyn
- droga nr 100835D Smolne – Borki – Jemielno – Świerki
- droga nr 100836D Zdziśławice – Śleszów
- droga nr 100837D Daszów – Psary
- droga nr 100838D Psary – Piotrowice Małe
- droga nr 100839D Psary – Czeladź Mała
- droga nr 100840D Śleszów – Cieszyny
- droga nr 100841D Smolne do wału rzeki Odry
- droga nr 100842D Piskorze – Łazy
- droga nr 100843D Osłowice –Raczk
- droga nr 100844D Łęczyca – Cieszyny
- droga nr 100845D Psary – Zawiszów
- droga nr 100846D Zawiszów - Cieszyny
- droga nr 100847D Czeladź Mała – Piskorze
- droga nr 100848D Osłowice – Daszów
- droga nr 100849D Daszów – Wierzawice Małe
- droga nr 100850D Jemielno – Łazy
- droga nr 100851D Daszów – Lubów
- droga nr 100852D Piotrowice Małe – Chociborowice
- droga nr 100853D Piotrowice Małe - Czeladź Mała
- droga nr 100767D Chorągvice - Ryczeń

4.4. Transport publiczny

Gmina Jemielno nie posiada własnego transportu publicznego. Przewoźnikami prowadzącymi usługi transportu pasażerskiego wykonywanego w granicach administracyjnych Gminy Jemielno są:

- * PKS Leszno,
- * PKS Wołów
- * Transport prywatny Wiesław Wrona Wińsko

4.5. Telekomunikacja

Cała Gmina Jemielno jest pokryta siecią telekomunikacyjną napowietrzną kablową i światłowodową. W ramach Dolnośląskiej Sieci Szerokopasmowej Gmina Jemielno posiada przyłącze światłowodowe z urządzeniem końcowym przy Urzędzie Gminy. Ponadto na terenie Gminy znajdują się trzy wieże telekomunikacyjne (Polkomtel, T-Mobile, Plus). W każdej miejscowości jest dostęp do Internetu, oprócz tego na terenie Gminy znajdują się również punkty bezpłatnego dostępu do Internetu w bibliotekach, Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury oraz w szkołach.

4.6. Gospodarka odpadami

4.6.1. Gospodarka odpadami komunalnymi

Odbiorem i gospodarowaniem odpadów komunalnych na terenie gminy Jemielno zajmują się obecnie firma Chemeko-System Sp. z o.o. z Wrocławia. Odebrane odpady są dostarczane na teren RIPOK w Rudnej Wielkiej, należącej do Chemeko-System Sp. z o.o.

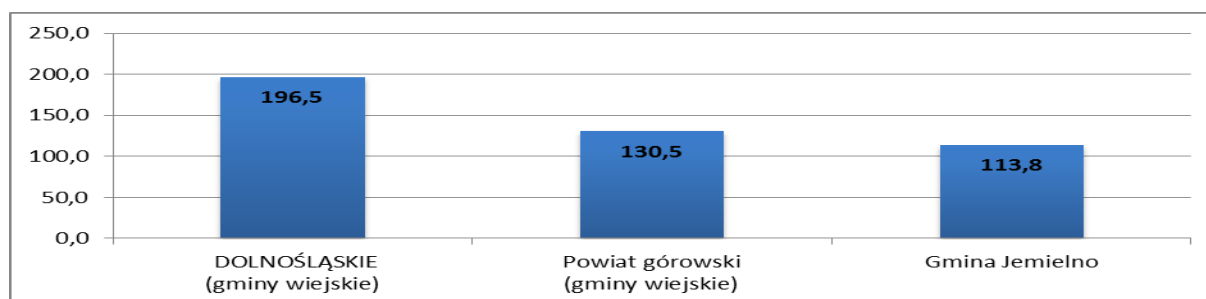
Na terenie Gminy Jemielno od 1 marca 2016r otwarty będzie punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK). Do końca lutego 2016r. PSZOK znajduje się na terenie RIPOK w Rudnej Wielkiej. Mieszkańcy mogą tam dostarczać odpady: meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki i chemikalia, aerozole, zużyte opony, popioły.

Pojemniki na zużyte baterie znajdują się również w obiektach użyteczności publicznej tj. Urzędzie Gminy Jemielno i Zespołach Szkół w Jemielnie i Irządzach. We wszystkich miejscowościach i cmentarzach ustawione są dodatkowo kontenery na plastik i szkło w ilości 73 szt. oraz kosze na odpady przy wszystkich przystankach autobusowych.

Na terenie Gminy Jemielno nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady nieselektywnie zebrane, przekazywane są do instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Rudnej Wielkiej, odpady selektywnie zebrane, tj.: opakowania z tworzyw sztucznych i szkła, do instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów w Rudnej Wielkiej, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, do instalacji przetwarzania ZSEiE Stena Sp. z o.o. we Wschowie.

W gminie mamy do czynienia z dużą rozbieżnością między liczbą mieszkańców zameldowanych a liczbą mieszkańców zamieszkałych na podstawie złożonych deklaracji, odpowiednio w 2014 roku: 3125 i 2176 osób, co oznacza, że około 1000 osób jest nieobjęta systemem odbioru z uwagi na zamieszkanie w innych gminach (nauka w szkołach ponadgimnazjalnych, studia, praca). *(Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Jemielno za 2014 r.)*

Tabela 4.7. Zmieszane odpady zebrane w roku 2014 przypadające na 1 mieszkańca [kg] dla gminy Jemielno na tle danych powiatowych i wojewódzkich dla gmin wiejskich.

Opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.6.2. Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Gmina Jemielno w roku 2012 opracowała „Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest dla Gminy Jemielno na lata 2012-2032”. Dokument został opracowany na podstawie „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”. Zadaniem programu jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest.

Główne cele określone w programie:

- ❖ spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest
- ❖ wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu
- ❖ spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska
- ❖ pozyskiwanie środków finansowych w przypadku stworzenia przez odpowiednie instytucje zewnętrzne programów dofinansowania przedsięwzięć mających na celu usuwanie wyrobów zawierających azbest
- ❖ uruchomienie kampanii informacyjno – edukacyjnej skierowanej do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków i instalacji posiadających wyroby zawierające azbest

(Program Usuwania Azbestu i Wyrobów Zawierających Azbest dla Gminy Jemielno na lata 2012-2032)

5. REALIZACJA PROJEKTÓW Z UDZIAŁEM FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ W LATACH 2009 – 2015

W ostatnich latach Gmina Jemielno zrealizowała i realizuje nadal zadania z udziałem środków zewnętrznych. Znaczna część z tych środków to dofinansowanie z Unii Europejskiej.

Tabela 5.1. Projekty Gminy z udziałem funduszy UE, które w latach 2009–2015 uzyskały dofinansowanie.

Lp.	Tytuł projektu	Wartość
PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007 – 2013		
1.	Rozbudowa świetlicy wiejskiej wraz z infrastrukturą w Kietlowie (2010)	Budżet Gminy: 99 314,00 zł. Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 158 479,00 zł
2.	Budowa bezenergetycznej roślinno-stawowej oczyszczalni ścieków w miejscowości Luboszyce i Jemielno (2011)	Budżet Gminy: 848 127,00 zł Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 1 326 473,00 zł
3.	Odbudowa centrum kulturalnego wsi Psary remont i rozbudowa świetlicy wiejskiej wraz z otoczeniem (2011)	Budżet Gminy: 166 472,00zł Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 246 151,00 zł
4.	Budowa Sali gimnastycznej - sportowej ogólnodostępnej w Jemielnie (2011)	Budżet Gminy: 2 489 183,00 zł Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 500 000,00 zł
5.	Odbudowa centrum kulturalnego wsi Lubów-remont i rozbudowa świetlicy wiejskiej (2013)	Budżet Gminy: 126 787,00 zł Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 235 889,00 zł
6.	Budowa placu zabaw z obiektem spotkań lokalnych w Jemielnie – etap I budowa placu zabaw i placu manewrowego (2014)	Budżet Gminy: 79 153,00 zł Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 137 147,00 zł
7.	Oświetlenie miejsc publicznych oraz ciągów komunikacji pieszo–jezdnym zakup lamp solarnych (2014)	Budżet Gminy: 91 735,00 zł Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 171 075,00 zł
8.	Modernizacja świetlicy w budynku GOUK w Jemielnie (2014)	Budżet Gminy: 40 080,00 zł Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 74 567,00 zł
PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI		
9.	Indywidualizacja nauczania kl. I-III w Gminie Jemielno (2011)	Wartość projektu: 60 000,00 zł Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 51 000,00 zł
10.	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w Gminie Jemielno (2014)	Wartość projektu: 174 500,00 zł Dofinansowanie z Unii Europejskiej: 148 325,00 zł

Źródło: materiały własne gminy

6. PLANOWE PODEJŚCIE DO ROZWOJU

Planowe podejście do rozwoju gminy Jemielno wyrażało się poprzez opracowywanie różnego rodzaju gminnych planów i programów, zarówno tematycznych, jak i odnoszących się do najniższego poziomu planowania lokalnego, jakim jest dana miejscowość.

Poniżej zestawiono aktualne lub obowiązujące dokumenty strategiczne zatwierdzone uchwałami Rady Gminy:

1. Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Jemielno,
2. Plany miejscowe częściowe dla miejscowości:
 - Luboszyce,
 - Ciechanów,
 - Lubów,
 - Zdzesławice,
 - Jemielno,
3. Plan gospodarki odpadami dla gminy Jemielno na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011
4. Gminny Program Gospodarki Wodno-Ściekowej na lata 2008 –2013
5. Program Ochrony Środowiska Gminy Jemielno na lata 2011—2014 z perspektywą na lata 2015-2018
6. Program Współpracy Gminy Jemielno z Organizacjami Pozarządowymi oraz innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego w roku 2016
7. Regulamin Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy Jemielno
8. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jemielno na lata 2014-2020

Ponadto istotne z punktu widzenia mieszkańców działania realizowane są w oparciu o Plany Odnowy Miejscowości oraz Sołeckie Strategie Rozwoju. Poniżej omówiono wybrane dokumenty.

Program Ochrony Środowiska Gminy Jemielno na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018

Gmina Jemielno dążąc do zachowania w niezmiennym stanie naturalnych fragmentów środowiska przyrodniczego oraz gospodarując w sposób odpowiedzialny jego zasobami przyjęła niniejszą politykę środowiskową.

Głównymi celami określonymi w Programie Ochrony Środowiska Gminy Jemielno na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018 są:

- ❖ rozwój infrastruktury wodno-ściekowej i ochrona wód
- ❖ ochrona krajobrazu i żywych zasobów przyrody
- ❖ podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i współpracy międzygminnej
- ❖ utrzymanie bezpieczeństwa ekologicznego

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jemielno na lata 2014-2020

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu poprawy tych stanów rzeczy występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb wybranych kategorii osób i rodzin.

Wizja gminy określona w strategii:

Gmina Jemielno – Nowoczesna, Ekologiczna, Przyjazna, Bezpieczna czyli Piękna i Zintegrowana Społecznie.

Plany Odnowy Miejscowości

Od roku 2007 sukcesywnie w poszczególnych miejscowościach opracowywane są z inicjatywy mieszkańców i przy aktywnym ich udziale tzw. plany odnowy miejscowości. Są to w swoich założeniach dokumenty o charakterze strategicznym na najniższym poziomie lokalnym. Mają na celu stworzenie szczegółowych koncepcji oraz wizji rozwoju poszczególnych miejscowości. W Gminie Jemielno 4 sołectwa posiadają plany odnowy, które przyjęte zostały poprzez uchwały Zebrania Wiejskiego, a następnie zatwierdzone zostały uchwałami przez Radę Gminy Jemielno. W tabeli przedstawiono obowiązujące aktualnie Plany Odnowy Miejscowości wraz z Wizją Odnowy.

Tabela nr 6.1. Sołectwa, które opracowały Plany Odnowy Miejscowości

Lp.	Miejscowość	Okres obowiązywania	Wizja Odnowy Miejscowości
1.	Jemielno	2008-2015	<i>Nasza miejscowość wkomponowana w wyjątkowy krajobraz dolnośląskiej wsi - przyciąga pięknem okolicznej przyrody oraz życzliwością mieszkających tu ludzi. Dobre warunki życia sprawiają, iż jest nas coraz więcej a mieszkańcy to w dużej mierze ludzie wykształceni i młodzi. Aktywna i zorganizowana społeczność lokalna chętnie współpracuje na rzecz rozwoju swojej miejscowości. Jemielno zapewnia dobre warunki do rozwijania zainteresowań, rozrywki i odpoczynku - pod tym względem wyróżnia się park jordanowski oraz Dom Kultury i Spotkań. Rozwinięta infrastruktura sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości, a mieszkańcy czują się bezpiecznie i żyją w poczuciu odpowiedzialności za miejsce swojego zamieszkania. Często organizowane wydarzenia sportowe i imprezy kulturalne przyciągają mieszkańców z sąsiednich miejscowości.</i>
2.	Kietlów	2007-2015	<i>Kietlów to lokalne centrum społeczne i usługowe dobrze wkomponowane w krajobraz okolicznej przyrody. Usługi świadczone turystom i podróżnym są znane w regionie, dzięki czemu odpoczywają we wsi korzystając z możliwości rekreacji i dobrej kuchni. Miejscowości przybywa mieszkańców, a młodzież jest dobrze wykształcona i doskonali swoją wiedzę w różnych dziedzinach. Mieszkańcy są aktywni i chętnie współpracują na rzecz rozwoju swojej miejscowości, z którą się utożsamiają. Organizacje, kluby, grupy nieformalne skutecznie pracują na rzecz rozwoju swojej miejscowości. Społeczność lokalna i przyjezdni spędzają aktywnie wolny czas, co wpływa pozytywnie na ich zdrowie i dobre samopoczucie. Rozwinięta infrastruktura sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości, a mieszkańcy czują się bezpiecznie żyjąc w poczuciu odpowiedzialności za miejsce swojego zamieszkania. Osada słynie z gościnności, znakomitych wypieków, wszechobecnej zieleni oraz często organizowanych wydarzeń sportowych, lokalnych imprez, świąt integrujących mieszkańców i przyciągających turystów.</i>

3.	Lubów	2012-2018	<p><i>Nasza miejscowość wkomponowana w wyjątkowy krajobraz dolnośląskiej wsi - przyciąga pięknem okolicznej przyrody oraz życzliwością mieszkających tu ludzi. Dobre warunki życia sprawiają, iż jest nas coraz więcej a mieszkańcy to w dużej mierze ludzie wykształceni i młodzi. Aktywna i zorganizowana społeczność lokalna chętnie współpracuje na rzecz rozwoju swojej miejscowości. Lubów zapewnia dobre warunki do rozwijania zainteresowań, rozrywki i odpoczynku. Rozwinięta infrastruktura sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości, a mieszkańcy czują się bezpiecznie i żyją w poczuciu odpowiedzialności za miejsce swojego zamieszkania. Często organizowane wydarzenia sportowe i imprezy kulturalne przyciągają mieszkańców z sąsiednich miejscowości.</i></p>
4.	Psary	2008-2015	<p><i>Nasza miejscowość wkomponowana w wyjątkowy krajobraz dolnośląskiej wsi - przyciąga pięknem okolicznej przyrody oraz życzliwością mieszkających tu ludzi. Dobre warunki życia sprawiają, że jest nas coraz więcej a mieszkańcy to w dużej mierze ludzie wykształceni i młodzi. Aktywna i zorganizowana społeczność lokalna chętnie współpracuje na rzecz rozwoju swojej miejscowości. Psary zapewniają dobre warunki do rozwijania zainteresowań, rozrywki i odpoczynku - pod tym względem wyróżnia się park oraz Dom Kultury i Spotkań. Rozwinięta infrastruktura sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości, a mieszkańcy czują się bezpiecznie i żyją w poczuciu odpowiedzialności za miejsce swojego zamieszkania. Często organizowane wydarzenia sportowe i imprezy kulturalne przyciągają mieszkańców z sąsiednich miejscowości, a wyroby i produkty z Psar znane są w całym regionie.</i></p>

Źródło: materiały własne gminy

7. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy można wyciągnąć generalne wnioski dot. uwarunkowań wewnętrznych gminy w obszarach tematycznych, w ramach których następnie przeprowadzono metodami partycypacyjnymi analizę SWOT i które są podstawą do wyznaczenia kierunków działania dla gminy w najbliższych latach.

Sfera społeczna

Gmina Jemielno wyróżnia się dodatnim przyrostem naturalnym, a ilość mieszkańców jest na stabilnym poziomie. Gmina ma korzystne wskaźniki tzw. obciążenia demograficznego, to znaczy struktura wiekowa społeczności jest stosunkowo młoda w stosunku do tendencji regionalnych, jednak widoczny jest stosunkowo szybki proces starzenia się to jest zwiększanie się grupy starszych mieszkańców względem tych najmłodszych.

Choć ilość rodzin objętych pomocą społeczną powoli się zmniejsza, to spadek ten jest powolny, szczególnie w porównaniu do powiatu czy województwa. Poważnym problemem pozostaje bezrobocie, w tym, ze względu na rolniczy charakter gminy, ukryte oraz zjawisko dziedziczenia bezrobocia i ubóstwa, a także pogłębianie się zachowań patologicznych, szczególnie wśród młodzieży.

Gmina zapewnia opiekę przedszkolną i edukację do poziomu gimnazjum. Pomimo wzrostu jakości kształcenia w ostatnich latach, średnie wyniki sprawdzianów i egzaminów szkolnych są w większości niższe od powiatowych i regionalnych. Zbyt mało dzieci objętych jest opieką, a ma to kapitalne znaczenie dla funkcjonowania gminnych placówek na kolejnych poziomach nauczania.

Wydaje się, że ciągle rozbudowywana i modernizowana infrastruktura społeczna zaspokaja potrzeby mieszkańców za wyjątkiem sfery ochrony zdrowia – brak specjalistów, źle oceniana opieka podstawowa oraz brak apteki/punktu aptecznego to silnie odczuwalne problemy dla mieszkańców.

W odniesieniu do aktywności obywatelskiej gmina wykazuje ogólnie korzystne wskaźniki, jednak trzeba widzieć je w kontekście dominującej roli OSP, co ze względu na charakter tych podmiotów nie przekłada się jednoznacznie na duży udział mieszkańców w życiu publicznym. Niestety w gminie nie funkcjonuje mechanizm funduszu sołectkiego, który pozytywnie wpływa na stymulowanie aktywności i zaangażowania mieszkańców.

Sfera środowiskowa/przestrzenna

Gmina ma w dużej mierze rozwiązaną sytuację w zakresie gospodarki wodociągowej i odpadami. Dalszych inwestycji wymaga infrastruktura kanalizacyjna, jednak ze względu na rozproszoną zabudowę miejscowości ekonomicznym rozwiązaniem jest rozwój oczyszczalni przydomowych, a nie budowa sieci kanalizacji zbiorowej.

Cała Gmina jest pokryta siecią telekomunikacyjną napowietrzną kablową i światłowodową. W ramach Dolnośląskiej Sieci Szerokopasmowej Gmina Jemielno posiada przyłącze światłowodowe z urządzeniem końcowym przy Urzędzie Gminy. W każdej miejscowości jest dostęp do Internetu, oprócz tego na terenie Gminy znajdują się również punkty bezpłatnego dostępu do Internetu w bibliotekach, Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury oraz w szkołach.

Obecna sieć drogowa jest zasadniczo wystarczająca, jednak przeważają drogi o bardzo niskich parametrach technicznych i jezdnych. Dużym problemem jest także brak chodników/ciągów rowerowo-piesznych w większości miejscowości.

Ze względu na fakt, że w gminie nie istnieje sieć gazowa, to w dużej mierze system ciepłowniczy oparty jest na tradycyjnych źródłach – węglu i drewnie. Stopień wykorzystania OZE jest wciąż niski, choć zauważalny jest trend wdrażania nowoczesnych rozwiązań do infrastruktury publicznej.

Ze względu na położenie nad Odrą ważną kwestią, choć w dużej mierze poza kompetencjami gminy, pozostaje bezpieczeństwo przeciwpowodziowe. Tu zwraca uwagę, co ma też duże znaczenie dla prawidłowych stosunków wodnych i rolnictwa, które pozostaje ważną gałęzią gospodarki gminy, ogólnie niezadawalający stan szerokorozumianej infrastruktury melioracyjnej oraz stopień wdrożenia działań z zakresu małej retencji.

Gmina nie wyróżnia się dużą ilością obiektów zabytkowych, a ich stan jest zróżnicowany. Nie wykorzystuje potencjału związanego z położeniem w dolinie dwóch rzek i wybitnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, szczególnie w kontekście turystyki i rekreacji. Zauważalna jest słaba promocja walorów gminy, co ma także przełożenie na rozwój turystyki, a co za tym idzie gospodarki.

Sfera gospodarcza

Ważną gałęzią gospodarki pozostaje rolnictwo, choć zwraca uwagę dość duży udział gospodarstw do 10 ha, a więc o mniejszej efektywności.

Niepokojąco wygląda sytuacja w obszarze pozarolniczej aktywności gospodarczej. Ilość osób fizycznych podejmujących działalność gospodarczą pozostaje od kilku lat na podobnym poziomie, jednak gmina charakteryzuje się o wiele słabszymi wskaźnikami w tym zakresie niż region, są niemal o połowę gorsze niż średnia wojewódzka. Uwzględniając średnią liczbę pracujących na 1000 ludności gmina mocno „odstaje” od średniej wojewódzkiej czy powiatowej: 50 pracujących w gminie do odpowiednio 144 i 71 w województwie i powiecie dla gmin wiejskich. Nawet po uwzględnieniu, że wskaźniki zatrudnienia nie obejmują osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą czy firm do 9 osób lub zatrudnienia w gospodarstwach rolnych dysproporcja jest zbyt duża, by móc ją wytłumaczyć rolniczym charakterem gminy. Ponadto w gminie dopiero w 2014 roku notujemy spadek bezrobocia, podczas gdy pozytywne trendy w tym obszarze w regionie zauważalne są w perspektywie kilku lat. Bezrobocie od wielu lat pozostaje na wyższym poziomie w stosunku do powiatu oraz województwa. Udział procentowy bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie w roku 2014 wyniósł 13,8 % i przewyższa zarówno wskaźnik powiatu górowskiego – 11,6 %, jak i województwa dolnośląskiego – 6,6 %. Niemal 69% bezrobotnych to osoby długotrwale bezrobotne. Jednocześnie równie dużą grupę stanowią osoby bez średniego wykształcenia oraz bez lub z niewielkim stażem pracy. Jest to zatem poważny problem (i wyzwania) zarówno w kontekście gospodarczym, jak i społecznym. Tym samym wsparcie przedsiębiorczości i aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców musi należeć do priorytetów władz gminy.

8. ANALIZA SWOT

Klasycznym narzędziem stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych w tzw. analizie SWOT:

S (Strengths) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu

W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu

O (Opportunities) – szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany

T (Threats) – zagrożenia: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej

Analizie poddano priorytetowe obszary funkcjonowania gminy, a mianowicie:

➤ **sferę społeczną:** wszystko to, co się łączy z codziennym życiem, jakością życia (obywatele/mieszkańcy, edukacja, ochrona zdrowia, opieka społeczna, organizacje

pozarządowe, kultura, sport itd.)

➤ **sferę gospodarczą:** gospodarka (także rolnictwo), zatrudnienie, rynek pracy, także turystyka, choć ta jest wspólna dla wszystkich stref.

➤ **strefę środowiskową/przestrzenną:** infrastruktura drogowa i komunalna, środowisko/przyroda, położenie, warunki geograficzne, transport, Internet, komunikacja, zabytki, walory krajobrazowe, bezpieczeństwo.

Zestawienie najważniejszych silnych i słabych stron Gminy to próba syntetycznej odpowiedzi na pytanie „Co mamy?”. Są to czynniki o charakterze wewnętrznym, które w mniejszym lub większym stopniu są zależne od działań społeczności lokalnej i władz gminnych. Oczywiście nie mogą one jednak stanowić o pełnym obrazie sytuacji strategicznej. Gmina funkcjonuje w konkretnych uwarunkowaniach i istnieje wiele elementów otoczenia i zmiennych na nią oddziałujących. Są to tzw. czynniki zewnętrzne, a więc takie, na które gmina posiada znikomą lub nie posiada w ogóle wpływu. Należy podkreślić, iż czynniki zewnętrzne mogą wpłynąć w sposób znaczący na losy całej strategii działania.

Niniejsza analiza została opracowana w oparciu o głos mieszkańców, analizę przeprowadzonej diagnozy obszaru, a także innych, tematycznych dokumentów strategicznych opracowanych dla samorządu gminy i wreszcie ustalenia z przedstawicielami jednostek samorządowych.

SWOT ŚRODOWISKOWY

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ lesistość (42%), ✓ czyste środowisko, ✓ dostęp do rzeki (Odra, Barycz), ✓ oczyszczalnie ścieków, ✓ różnorodność przyrodnicza i krajobrazowa, ✓ zwodociągowana gmina (95%), ✓ brak uciążliwego dla środowiska przemysłu, ✓ bogactwa naturalne: kruszywa, drewno, runo leśne, gaz ziemny, zwierzyzna łowna 	<ul style="list-style-type: none"> – brak kanalizacji, – dzikie wysypiska śmieci, – brak edukacji ekologicznej, – zły stan urządzeń melioracyjnych, – brak programu gospodarki niskoemisyjnej, – znikome zastosowanie odnawialnych źródeł energii, – intensyfikacja rolnictwa (Duda, Pieprzyk), – brak ścieżek edukacyjno-przyrodniczych, – zanieczyszczenie cieków i zbiorników wodnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ❖ zmiana przepisów o OZE, większe możliwości inwestycyjne; ❖ możliwość rozwoju odnawialnych źródeł energii, w szczególności w pd. części gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> – budowa intensywnych gospodarstw i hodowli o dużym pogłowiu – postępujące chemizacja w rolnictwie – zagrożenie powodzią

SWOT GOSPODARCZY

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ potencjał przyrodniczo – krajobrazowy w kontekście rozwoju turystyki; ✓ bezpieczeństwo publiczne ✓ rolnictwo 	<ul style="list-style-type: none"> – niedostosowana infrastruktura drogowa, w tym: ograniczenia tonażowe, złe nawierzchnie, złe utrzymane pobocza, – przestarzała infrastruktura energetyczna (częste awarie), – słabo rozwinięta komunikacja publiczna, – peryferyjność położenia, – ograniczone możliwości powstania zakładów pracy (ograniczenia drogowe), – brak kanalizacji, – brak przemysłu przetwórczego w sektorze rolno–spożywczym, – brak planu zagospodarowania przestrzennego, – mała ilość mieszkańców (ograniczone zasoby ludzkie) – słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna, – słaba promocja (turystyczna) gminy, – wysokie stawki podatków.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ożywienie turystyczne na Szlaku Odry, zwiększona liczba turystów korzystających z rzeki Odry. ✓ duży potencjał dla rozwoju przetwórstwa rolno–spożywczego, ✓ nowa perspektywa finansowa UE umożliwiają dofinansowanie zadań publicznych oraz rozwój mikro i małych przedsiębiorstw; ✓ członkostwo w LGD Kraina Łęgów Odrzańskich ✓ dostępność środków finansowych na aktywizację zawodową i tworzenie miejsc pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> – zlikwidowanie podatków tzw. Janosikowego pod wpływem lobby dużych samorządów; – brak decyzji na poziomie krajowym dot. zwiększenia przepustowości tonażowej na drogach połączonych z mostem na Odrze.

SWOT SPOŁECZNY

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zintegrowane społeczeństwo, ✓ wielu społeczników, ✓ rodziny wielopokoleniowe, ✓ pomoc międzysąsiedzka, ✓ dobry dostęp do placówek oświatowych, obiektów sportowych (hala sportowa, kompleks boisk) i placów zabaw, ✓ dostęp do Internetu (bezpłatny w bibliotekach, GOUK, szkoły) ✓ dobra komunikacja międzypokoleniowa ✓ zdrowa żywność (pszczelarstwo, hodowla drobiu) 	<ul style="list-style-type: none"> – wysokie bezrobocie (brak zakładów pracy), – niskie dochody w rodzinach, – duża odległość od dużych miast, – niewystarczająca opieka zdrowotna, – często występujący problem alkoholizmu, – zły stan zdrowia dużej grupy mieszkańców, – duża emigracja ludzi młodych do miast i poza granice kraju, – brak odpowiedniej oferty edukacyjno – rekreacyjnej, – zły obieg informacji na temat tego, co dzieje się w gminie.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uproszczenie przepisów prawa dotyczącego tworzenia i prowadzenia stowarzyszeń, ✓ dalsze pozyskiwanie przez gminę środków z źródeł zewnętrznych, m in. z UE, ✓ rozwijające się technologie IT umożliwiające wyrównywanie szans i dostępu do informacji mieszkańców wsi, ✓ członkostwo w LGD. 	<ul style="list-style-type: none"> – marginalizacja obszarów wiejskich względem miast i aglomeracji; – starzejące się społeczeństwo , – migracje młodych mieszkańców Gminy.

9. STRATEGIA ROZWOJU GMINY JEMIELNO NA LATA 2016-2023

9.1 Plan strategii

Proces planowania rozwoju gminy, oparty o przeprowadzoną analizę stanu obecnego gminy i uwzględniający wnioski z analizy SWOT ma na celu ustalenie, w jakim kierunku powinna zdążać gmina przez najbliższe lata. Dokładne zdefiniowanie celu (celów) działania pozwala na dobór optymalnych rozwiązań umożliwiających osiągnięcie zamierzeń. Proces planowania przebiega zgodnie z przedstawionym niżej schematem.

Zakres niniejszego dokumentu (Strategii Rozwoju Gminy) obejmuje ustalenie wizji, celów strategicznych – głównych i celów operacyjnych – szczegółowych oraz priorytetów działań.

Dążeniem strategicznym gminy (misją) jest zapewnienie wzrostu poziomu życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju gminy w oparciu o posiadane zasoby i możliwości. Wszelkie działania podejmowane przez samorząd powinny służyć tym właśnie celom. Realizacja misji wymaga podejmowania szeregu działań. Wybór optymalnych dróg rozwoju powinien być poprzedzony rzetelną analizą możliwości gminy i możliwie szeroką konsultacją społeczną. Efektem tego procesu jest określenie wizji i wynikających z niej celów strategicznych/głównych.

Cel Strategiczny jest to miejsce, do którego chcemy dojść, wykorzystując - określone w analizie SWOT dla gminy - mocne strony i szanse rozwoju. Celem strategicznym może być również podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie określonych w analizie SWOT słabych stron gminy.

Bazując na zidentyfikowanych uwarunkowaniach rozwoju gminy (a więc posiadanych atutach oraz najistotniejszych brakach i problemach) wytyczono główne kierunki rozwoju gminy. Ich realizacja w perspektywie powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju gminy, określonego w celu nadrzędnym.

Cele główne (strategiczne) zostały zaplanowane w układzie 3 ładów/sfer: społecznej, przestrzennej/środowiskowej i gospodarczej i w sposób bezpośredni nawiązują do wizji i celu nadrzędnego, a także zidentyfikowanych obszarów strategicznych rozwoju. Realizacja priorytetów, prowadząca do osiągnięcia celów, szczególnie tych związanych z podniesieniem technicznych i społecznych warunków życia w gminie, będzie prowadziła do osiągnięcia pożądanego obrazu gminy w przyszłości. Niniejsza strategia od momentu zatwierdzenia stanie się dokumentem ustalającym hierarchię ważności zadań i określającym czas ich realizacji.

9.2 Wizja i kierunki rozwoju

W rezultacie przeprowadzonych prac warsztatowych i konsultacji zdefiniowano następującą wizję oraz cele i priorytety rozwoju Gminy Jemielno w perspektywie do roku 2023.

Misja gminy

Gmina Jemielno – skarbem natury!

Wizja

Gmina Jemielno to gmina, która wyróżnia się unikalną i czystą przyrodą i dla której przyroda stanowi podstawę i wyznacznik kierunków rozwoju.

Rzeka Odra, wysoka lesistość jest nie tylko symbolem bogactwa naturalnego, ale i „lasu możliwości”, jakie oferuje obszar.

W gminie jest odpowiednio rozwinięta infrastruktura z dobrymi drogami i zadbaną melioracją, co pozwala się rozwijać gminie rolniczo i gospodarczo.

To przestrzeń przyjazna nowym inicjatywom i inwestorom, bezpieczna i zdrowa. W gminie tworzą się i rozwijają małe i średnie przedsiębiorstwa opierające działalność o zasoby posiadane w gminie. Zakłady przetwórcze wykorzystują drewno i płody rolne do tworzenia własnych produktów. Korzystne warunki ekonomiczne powodują pojawianie się nowych inwestorów spoza gminy.

Silną gałęzią rozwoju gospodarczego jest turystyka oparta o zasoby przyrodnicze i infrastrukturę leśną i wodniacką na Odrze. To przestrzeń dla rozwoju agroturystyki, turystyki, rekreacji, budownictwa rodzinnego i zrównoważonego rolnictwa bez presji dla środowiska.

Jemielno to gmina i mieszkańcy działający i żyjący w zgodzie z naturą, dlatego środowisko jest dobrze zachowane i czyste.

Mieszkańcom na zadbanej wsi żyje się wygodnie. Każda wieś jest czysta i estetycznie zagospodarowana dzięki kolorowym domom i ukwieconym ogrodom. Gmina to przestrzeń wspólna, o którą dbają i którą rozwijają solidarnie wszyscy mieszkańcy.

Ludziom żyje się tu dobrze pod opieką dobrze rozwiniętej służby zdrowia i w pełni wyposażonego zespołu szkół. Dom kultury działa prężnie we wszystkich wsiach, realizując potrzeby kulturowe i rekreacyjne mieszkańców.

Dlatego młodzi ludzie zostają i osiedlają się na terenie gminy.

Cele główne w ujęciu tabelarycznym wraz podziałem na cele szczegółowe.

Środowisko	Gospodarka	Społeczeństwo
Główne cele strategiczne/Priorytety rozwoju		
Przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla ludzi i przyrody ↓ Żyjemy w sposób świadomy w czystym, naturalnym i uporządkowanym środowisku	Przedsiębiorczy mieszkańcy oraz silne i rozpoznawalne rolnictwo ↓ Rozwijamy nasze atuty i szanse: rolnictwo i turystykę, wspieramy lokalną przedsiębiorczość	Aktywne społeczności w zadbanych miejscowościach ↓ Mamy dostęp do potrzebnych nam usług publicznych, mieszkamy w zadbanych i zachowujących swój charakter miejscowościach wiejskich, wspólnie działamy i rozwijamy nasz potencjał
Cele szczegółowe		
Przebudowa i modernizacja infrastruktury drogowej	Aktywizacja zawodowa mieszkańców i skuteczne ograniczanie bezrobocia.	Efektywna pomoc społeczna i wszechstronne wsparcie rodzin
Budowa sprawnego systemu kanalizacji sanitarnej gminy	Wsparcie przedsiębiorczości w sektorze MSP	Rozwój dostosowanych do potrzeb mieszkańców usług medycznych/opieki zdrowotnej
Optymalizacja gospodarki wodnej, w tym przeciwdziałanie powodziom	Rozwój turystyki, agroturystyki i rekreacji	Rozwój wsi i poprawa jej wizerunku
Zapewnienie bezpieczeństwa i czystości środowiska naturalnego gminy	Wsparcie i rozwój sektora rolniczego i przetwórstwa spożywczego	Rozwój i różnicowanie oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej dla mieszkańców w każdym wieku
Modernizacja i rozwój infrastruktury energetycznej		Aktywizacja i integracja społeczna

Rys. Graficzne ujęcie misji i celów strategicznych Gminy Jemielno z podziałem na cele szczegółowe

Misja

Gmina Jemielno - skarbem natury!

CELE GŁÓWNE

9.3 Plan operacyjny strategii

Plan operacyjny przedstawia przygotowane zadania priorytetowe – zadania do realizacji w ramach strategii przyporządkowane do konkretnych celów szczegółowych. Zadania te mają realizować określone cele szczegółowe i wpływać na zrealizowanie celów głównych.

SFERA SPOŁECZNA

Cel główny: 1. Przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla ludzi i przyrody

Cel szczegółowy: 1.1 Przebudowa i modernizacja infrastruktury drogowej

Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Przebudowa/budowa dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Zwiększenie dostępności do terenów mieszkalnych oraz do obszarów aktywności gospodarczej. <i>Przebudowa dróg nr 100825D, 100826D, 100832D, 100833D, 100835D, 100837D, 100840D, 100842D, 100844D, 100845D, 100847D.</i>	Urząd Gminy	Urząd Wojewódzki	2023
B. Przebudowa/budowa dróg powiatowych <i>Przebudowa dróg Psary-Cieszyny, Jemielno-Psary, Łęczyca-Piskorze</i>	Powiat Górowski	Urząd Gminy, Urząd Wojewódzki	2023
C. Budowa chodników w pasie drogowym na drogach gminnych i powiatowych	Urząd Gminy	Powiat Górowski	2023
D. Przebudowa/budowa gminnych dróg gruntowych zwiększających dostępność do obszarów mieszkalnych oraz obszarów rolnych i leśnych.	Urząd Gminy		2023
E. Tworzenie ciągów pieszo -rowerowych pomiędzy miejscowościami.	Urząd Gminy	Powiat Górowski	2023
F. Stworzenie wraz z infrastrukturą transgranicznego szlaku turystycznego wzdłuż Odry pod nazwą Szlak Odry	Urząd Gminy	Urząd Marszałkowski, LGD KŁO, Urząd Wojewódzki	2020

Cel główny: 1.Przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla ludzi i przyrody

Cel szczegółowy: 1.2 Budowa sprawnego systemu kanalizacji sanitarnej gminy

Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Budowa sieci kanalizacji w części gminy Jemielno i/lub wdrożenie systemu lokalnych oczyszczalni ścieków w uzależnieniu od warunków geograficzno-ekonomicznych.	Urząd Gminy	UMWD	2023

<i>Budowa sieci kanalizacji w Kietlowie, Jemielno – Luboszytach i/lub budowa lokalnych sieci w Daszowie, Osłowicach, Psarach, Zdzieszawicach, Lubowie, Piotrowicach Małych.</i>			
B. Tworzenie warunków do zakładania przydomowych oczyszczalni ścieków <i>W szczególności w małych miejscowościach.</i>	Urząd Gminy	Podmioty prywatne	stale

Cel główny: 1.Przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla ludzi i przyrody 			
Cel szczegółowy: 1.3 Optymalizacja gospodarki wodnej, w tym przeciwdziałanie powodziom			
Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Odbudowa urządzeń melioracyjnych	RZGW	Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, Regionalny Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	stale
B. Zagospodarowanie/rewitalizacja cieków wodnych	Urząd Gminy	Regionalny Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	2019
C. Wdrożenie programów małej retencji, w tym tworzenie małych zbiorników retencyjnych, odtwarzanie i rewitalizacja stawów wiejskich.	Urząd Gminy	LGD KŁO, organizacje pozarządowe	2023
D. Monitoring zabezpieczeń przeciwpowodziowych i lobbowanie na rzecz właściwego utrzymania wałów powodziowych i urządzeń melioracyjnych zapewniających bezpieczeństwo mieszkańcom.	Urząd Gminy	Regionalny Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	stale
E. Stworzenie magazynu przeciwpowodziowego z wyposażeniem zapewniającym wsparcie działań w razie powodzi.	Urząd Gminy	UMWD, Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe	2019
F. Wyposażenie OSP w sprzęt umożliwiający działanie na rzece Odrze i innych wodach	OSP	OSP Zarządy wyższego szczebla	2023

Cel główny: 1.Przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla ludzi i przyrody 			
Cel szczegółowy: 1.4 Zapewnienie bezpieczeństwa i czystości środowiska naturalnego gminy			
Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Zapewnienie stałej gospodarki odpadami komunalnymi	Urząd Gminy	Ekologiczne organizacje pozarządowe	Działanie stałe
B. Udoskonalanie i rozwój segregacji odpadów	Urząd Gminy	Ekologiczne organizacje pozarządowe	stałe
C. Zinventaryzowanie dzikich wysypisk śmieci, likwidacja i zabezpieczenie przed tworzeniem się kolejnych.	Urząd Gminy, Nadleśnictwo	Szkoły, GOK, organizacje pozarządowe	2017-2021
D. Rozwijanie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców i przyjezdnych, z naciskiem na zmniejszenie oddziaływania człowieka na środowisko w zakresie odpadów, wykorzystania energii i wody.	Urząd Gminy	LGD KŁO, Ekologiczne organizacje pozarządowe, GOK	stałe
E. Edukacja przyrodnicza wraz z tworzeniem infrastruktury edukacyjnej, głównie w obszarze Łęgów Odrzańskich i pasma rzeki Odry.	Urząd Gminy	LGD KŁO, GOK, Ekologiczne organizacje pozarządowe	stałe
F. Wdrażanie programów i projektów aktywnej ochrony przyrody, głównie w lasach i Dolinie Odry	Urząd Gminy	LGD KŁO, GOK, Ekologiczne organizacje pozarządowe	Stale
G. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy	Urząd Gminy	LGD KŁO, GOK, Ekologiczne organizacje pozarządowe	2020
H. Objęcie ochroną cennych obszarów przyrodniczych m.in. poprzez tworzenie użytków ekologicznych	Urząd Gminy	LGD KŁO, GOK, Ekologiczne organizacje pozarządowe, Urząd Województwa Dolnośląskiego	2018
I. Usunięcie i zutylizowanie elementów azbestowych z terenu gminy.	Urząd Gminy	-	2023

Cel główny: 1.Przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla ludzi i przyrody 			
Cel szczegółowy: 1.5 Modernizacja i rozwój infrastruktury energetycznej			
Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Tworzenie warunków do rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii	Urząd Gminy	Organizacje branżowe, Powiat	stałe

<i>Umożliwienie stworzenia farm fotowoltaicznych.</i>		Górowski	
B. Modernizacja obiektów publicznych w celu zmniejszenia strat energetycznych, w tym z wykorzystaniem OZE	GOK, Urząd Gminy	Urząd Marszałkowski	Stale
C. Rozbudowa oświetlenia solarnego we wszystkich miejscowościach gminy, służących oświetleniu ciągów komunikacyjnych, placów zabaw i miejsc spotkań mieszkańców.	Urząd Gminy	Urząd Marszałkowski	2022

SFERA GOSPODARCZA

Cel główny: 2. Przedsiębiorczy mieszkańcy oraz silne i rozpoznawalne rolnictwo

Cel szczegółowy: 2.1 Aktywizacja zawodowa mieszkańców i skuteczne ograniczanie bezrobocia.

Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Realizacja programów dotacyjnych dla tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorczości.	Urząd Gminy, LGD	LGD, ARiMR	2022
B. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie wsparcia doradczego zawodowego dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą.	Urząd Gminy	PUP, GOPS, LGD	stale
C. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych młodego pokolenia mieszkańców i rozwój doradztwa zawodowego.	Urząd Gminy	Szkoły, LGD, PUP, GOPS	stale
D. Wspieranie przepływu informacji o dostępnych miejscach pracy pomiędzy powiatowymi urzędami pracy i pracodawcami a mieszkańcami.	Urząd Gminy	LGD, PUP, GOPS	stale

Cel główny: 2. Przedsiębiorczy mieszkańcy oraz silne i rozpoznawalne rolnictwo

Cel szczegółowy: 2.2 Wsparcie przedsiębiorczości w sektorze MSP

Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Wdrożenie systemu wsparcia doradczego i szkoleniowego dla przedstawicieli MSP, w tym w zakresie pozyskiwania środków na rozwój	Urząd Gminy	LGD, PUP, GOPS	2018

B. Zarządzanie podatkami lokalnymi w sposób umożliwiający rozwój MSP w gminie. <i>Może to być obniżenie podatku od środków transportu dla zachęcenia innych podmiotów do przeniesienia siedziby.</i>	Urząd Gminy	-	stale
C. Efektywna promocja oferty inwestycyjnej w gminie.	Urząd Gminy	LGD, PUP, LSSE	stale

Cel główny: 2. Przedsiębiorczy mieszkańcy oraz silne i rozpoznawalne rolnictwo

NWP

Cel szczegółowy: 2.3 Rozwój turystyki, agroturystyki i rekreacji

Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Zagospodarowanie turystyczne gminy z szczególnym naciskiem na dolinę Odry i infrastrukturę wodniacką na Szlaku Odry. <i>Budowa mariny na rzece Odrze w miejscowości Ciechów i Lubów</i>	Urząd Gminy	UMWD, LGD KŁO	2022
B. Rozwój i promocja sieci szlaków i tras turystycznych i rekreacyjnych dla pieszych, rowerzystów, kajakarzy i motorowodniaków oraz zmotoryzowanych wraz z niezbędną infrastrukturą. <i>Tworzenie Szlaku Odry, Tworzenie wiat i wież widokowych</i>	Urząd Gminy	LGD KŁO	2022
C. Tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki.	Urząd Gminy	GOK, LGD KŁO, DODR, Inne gminy nadodrza,	stale
D. Tworzenie spójnej oferty turystycznej w oparciu o walory przyrodniczo-rekreacyjne gminy.	Urząd Gminy	Starostwo Powiatowe	stale
E. Włączenie się w tworzenie wspólnej marki regionu pod hasłem Szlaku Odry. <i>Sieciovanie usług i produktów pod jedną marką w partnerstwie z LGD oraz podmiotami i samorządami w Dolinie Odry.</i>	LGD KŁO	UMWD, Urząd gminy, Starostwo Powiatowe	2018
F. Promocja walorów i oferty turystycznej gminy z użyciem nowych technologii i nowoczesnych mediów.	Urząd Gminy	GOK, LGD KŁO, DODR, inne gminy Nadodrza,	stale

Cel główny: 2. Przedsiębiorczy mieszkańcy oraz silne i rozpoznawalne rolnictwo 			
Cel szczegółowy: 2.4 Wsparcie i rozwój sektora rolniczego i przetwórstwa spożywczego.			
Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Stworzenie możliwości utworzenia grup producenckich i wspieranie rozwoju tych grup.	Urząd Gminy	UMWD, DODR	2018
B. Rozwój przetwórstwa rolniczego. Stworzenie platformy współpracy dla poszerzania rynków zbytu produktów rolnych oraz przetwarzania produktów rolnych i leśnych na terenie gminy.	Urząd Gminy	UMWD, LGD KŁO, DODR,	2022
C. Wsparcie doradcze i szkoleniowe rolników w zakresie rozwoju gospodarstw.	Urząd Gminy	LGD KŁO DODR	stale
D. Rozwój i promocja rolnictwa ekologicznego oraz rolnictwa ekstensywnego.	Urząd Gminy	DODR	stale

SFERA SPOŁECZNA

Cel główny: 3. Aktywne społeczności w zadbanych miejscowościach 			
Cel szczegółowy: 3.1 Efektywna pomoc społeczna i wszechstronne wsparcie rodzin			
Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Rozwijanie polityki prorodzinnej, wspieranie rodzin szczególnie zagrożonych problemami społecznymi.	GOPS	PUP, Urząd Gminy, PCPR	stale
B. Zapewnienie i rozwijanie oferty usług opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych dla seniorów	GOPS	PUP, Urząd Gminy, PCPR	stale
C. Wspieranie i integrowanie osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych	GOPS	PUP, Urząd Gminy, PCPR	stale

Cel główny: 3. Aktywne społeczności w zadbanych miejscowościach 			
Cel szczegółowy: 3.2 Rozwój dostosowanych do potrzeb mieszkańców usług medycznych/opieki zdrowotnej			
Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Poprawa warunków lokalowych dla świadczenia usług medycznych dla mieszkańców gminy.	Urząd Gminy	Starostwo Powiatowe, podmioty	2020

B. Poprawa jakości usług medycznych i opieki zdrowotnej świadczonej dla mieszkańców wraz z poszerzeniem oferty i zwiększeniem dostępności usług specjalistycznych.	Starostwo powiatowe	prywatne Urząd Gminy	stale
--	---------------------	-------------------------	-------

Cel główny: 3. Aktywne społeczności w zadbanych miejscowościach

Cel szczegółowy: 3.3 Rozwój wsi i poprawa jej wizerunku

Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Rewitalizacja miejscowości i unifikacja przestrzeni publicznej w kierunku zwiększenia funkcjonalności z wykorzystaniem zaangażowania mieszkańców. <i>Tworzenie, przebudowa małej infrastruktury, placów zabaw, placów rekreacyjnych, miejsc spotkań, zagospodarowanie zieleni, w tym parków. Zwiększenie uwagi mieszkańców na wizerunek wsi i poprawa jej wizerunku również w gospodarstwach prywatnych.</i>	Urząd Gminy	GOPS	2022
B. Wielofunkcyjny rozwój i budowa świetlic wiejskich <i>Remont, budowa i przebudowa świetlic w Łęczycy, Chorągwicach, Ciechanowie, Jemielnie, Daszowie i Smolnym.</i>	Urząd Gminy	GOPS	2022
C. Zachowanie i promocja dziedzictwa lokalnego i tradycji	Urząd Gminy	LGD KŁO, organizacje pozarządowe	stale
D. Wsparcie działań zwiększających dostępność szybkiego Internetu dla mieszkańców i przedsiębiorców.	Urząd Gminy	Podmioty prywatne	stale

Cel główny: 3. Aktywne społeczności w zadbanych miejscowościach

Cel szczegółowy: 3.4 Rozwój i różnicowanie oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej dla mieszkańców w każdym wieku

Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej. Rozwijanie i poszerzanie oferty dla dzieci, młodzieży i dorosłych.	GOK	Urząd Gminy	stale
B. Wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów poprzez poszerzanie i dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb. Wdrażanie efektywnych narzędzi i projektów dla odkrywania i wspierania dzieci utalentowanych i uzdolnionych.	Szkoły	Urząd Gminy, Organizacje pozarządowe	stale

C. Optymalizacja ekonomiczna placówek oświatowych.	Urząd Gminy	Kuratorium Oświaty	2018
D. Modernizowanie bazy oświatowej wraz z poprawą wyposażenia według ogólnokrajowych standardów.	Urząd Gminy	Kuratorium Oświaty, organizacje pozarządowe	stale
E. Rozwój gminnej bazy przedszkolnej.	Urząd Gminy	-	stale

Cel główny: 3. Aktywne społeczności w zadbanych miejscowościach

Cel szczegółowy: 3.5 Aktywizacja i integracja społeczna

Zadanie do realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Podmioty wspierające	Termin realizacji
A. Wsparcie organizacji pozarządowych i ich liderów poprzez animację, szkolenia, doradztwo oraz poszerzanie ilości zadań publicznych realizowanych przez organizacje.	Urząd Gminy	LGD KŁO, organizacje pozarządowe, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski	stale
B. Tworzenie platformy współpracy i wymiana doświadczeń pomiędzy miejscowościami, organizacjami i grupami społecznymi.	Urząd Gminy	LGD KŁO	stale
C. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działalność na rzecz dobra wspólnego poprzez wspólne planowanie, wdrażanie i realizację funduszy sołeckich i projektów zewnętrznych.	Urząd Gminy	LGD KŁO, organizacje pozarządowe	stale
D. Promocja i wsparcie nieformalnych inicjatyw oddolnych.	Urząd Gminy	LGD KŁO, GOK, GOPS	stale
E. Wsparcie techniczne i infrastrukturalne OSP <i>Budowa remizy w Jemielnie, Modernizacja remiz w innych miejscowościach. Zakup Sprzętu bojowego.</i>	OSP	Urząd Gminy, UMWD, Starostwo Powiatowe	stale

9.4. Spójność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu

Cele zapisane w Strategii Rozwoju Gminy Jemielno powinny wpisywać się w nadrzędny dla Polski wieloletni dokument strategiczny rozwoju społeczno-gospodarczego, tj. **Strategię Rozwoju Kraju 2020 (SRK)**, stanowiący odniesienie dla innych strategii i programów rządowych, a także wymiarze regionalnym w Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego. Dokumenty te określają cele i priorytety rozwoju Polski i regionu oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić, uwzględniając przy tym najważniejsze trendy rozwoju gospodarki światowej oraz cele, jakie stawia Unia Europejska w Strategii Europa 2020.

SRK zakłada, że *Polska w roku 2020 to*

aktywne społeczeństwo → konkurencyjna gospodarka → sprawne państwo.

Wizja ta ma zostać osiągnięta poprzez działania realizowane w 3 obszarach strategicznych:

I sprawne i efektywne państwo, II konkurencyjna gospodarka, III spójność społeczna i terytorialna.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r. została uchwalona w 2013r. i jest zaktualizowaną i gruntownie przebudowaną wersją strategii z 2005 r.

Wizja regionu określona w nowej strategii to: „Blisko siebie – Blisko Europy”.

Cel nadrzędny: „Nowoczesna gospodarka w atrakcyjnym środowisku”.

Cel nadrzędny zostanie zrealizowany poprzez realizację 8 celów szczegółowych:

1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy.
2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej.
3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP.
4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów, oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.
5. Zwiększenie dostępności technologii komunikacyjno – informacyjnych.
6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników.
7. Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia.
8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.

Badaniu poddano zgodność zapisów krajowych i regionalnych z celami szczegółowymi niniejszej Strategii.

9.5. Wdrażanie i monitoring strategii

9.5.1. Podmioty wdrażające

Skuteczna realizacja niniejszej strategii w dużej mierze spoczywa na władzach gminy, jednak jest niemożliwa do osiągnięcia bez zaangażowania partnerów społecznych, prywatnych i publicznych zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym.

Podmiotami wdrażającymi cele strategii są zatem:

- **Wójt Gminy Jemielno przy wsparciu urzędu gminy oraz jednostek gminnych**
- **Rada Gminy Jemielno**
- **lokalne organizacja społeczne, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy**

przy wsparciu i poprzez współpracę:

- ✓ samorządów szczebla powiatowego i wojewódzkiego

- ✓ jednostek publicznych szczebla powiatowego i wojewódzkiego/regionalnego
- ✓ szeroko rozumianych obecnych i przyszłych partnerów społecznych, w tym LGD KŁO

Zarządzanie strategią należy do zadań Wójta i Rady Gminy Jemielno.

9.5.2. Finansowanie strategii

Podstawowym źródłem finansowania części działań zaplanowanych w Strategii są środki pochodzące z budżetu gminy. Jednakże z uwagi na ambitnie wytyczone cele oraz możliwość pozyskania środków z innych źródeł gmina będzie ubiegać się o dofinansowanie realizowanych przedsięwzięć z zewnętrznych środków finansowych. Władze Gminy przewidują pozyskanie środków finansowych z następujących źródeł:

- z budżetu państwa
- z programów pomocowych Unii Europejskiej
- z programów Rządu RP
- z polskich fundacji i organizacji
- od inwestorów lokalnych, krajowych i zagranicznych
- z wkładu prywatnego
- z innych źródeł.

Władze gminy będą ubiegać się o dofinansowanie na realizację zadań własnych, ale także (np. jako operator) na wsparcie mieszkańców oraz przedsiębiorców (np. podejmowanie działalności gospodarczej, wdrażanie OZE, budowa przydomowych oczyszczalni). Gmina świadoma jest roli, jaką mogą odegrać pozyskane fundusze UE w jej rozwój społeczno-gospodarczy. Jest to ogromna szansa na dalszy rozwój mieszkańców, rozwój lokalnej przedsiębiorczości i rolnictwa oraz infrastruktury zarówno społecznej, jak i technicznej oraz na niwelację i łagodzenia obszarów problemowych, a także wdrożenie skutecznych rozwiązań systemowych. Gmina liczy również na pozyskanie inwestorów zewnętrznych, co z kolei jest szansą na jeszcze szybszy rozwój oraz zwiększenie dochodów gminy z tytułu podatków i opłat lokalnych. Konsekwentna realizacja założeń Strategii, umiejętne wykorzystywanie lokalnych zasobów oraz skuteczne wykorzystywanie wszystkich pojawiających się w otoczeniu szans na pozyskanie środków finansowych z pewnością przyspieszy zarówno społeczny, jak i gospodarczy rozwój Gminy Jemielno.

Wszystkie wymienione zadania będą realizowane z budżetu Gminy Jemielno, jednakże gmina będzie dokonywać wszelkich starań, aby zadania te były wspierane w ramach dostępnych programów dofinansowujących realizację strategii. Najważniejsze z nich to:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
- Regionalny Program Operacyjny
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa

Pozostałe możliwe źródła finansowania to:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Urząd Województwa Dolnośląskiego
- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

9.5.3. Monitoring strategii

Głównymi obszarami monitorowania strategii będą cele ogólne i szczegółowe. Za proces monitorowania strategii odpowiada Wójt Gminy, który wyznaczy do tego odpowiedniego pracownika merytorycznego lub powoła zespół roboczy.

Monitoring to proces stałego kontrolowania, czy realizacja strategii przebiega zgodnie z założeniami, czy są osiągnięte cele i rezultaty określone w strategii oraz jak przebiega wydatkowanie środków przeznaczonych na poszczególne zamierzenia. Monitorowanie stanowi więc ważną część codziennego zarządzania. Służy dostarczaniu informacji, na podstawie których zarządzający mogą systematycznie dowiadywać się o występowaniu problemów i rozbieżności w realizacji planów i osiągnięciu celów.

Istotą prowadzenia monitoringu założeń strategicznych jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrealizowane. Jest nią również modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładane cele w przyszłości. Kluczowym elementem monitorowania jest wypracowanie takich technik zbierania informacji oraz takich wskaźników, które będą jak najbardziej miarodajnie odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań. Monitoring będzie skutecznym narzędziem wdrażania założeń strategicznych tylko wówczas, gdy będzie prowadzony systematycznie i systemowo. Poniżej przedstawiono przykładowe wskaźniki służące monitoringowi strategii.

Ze względu na średniookresowość dokumentu proponuje się pierwszy przegląd jej realizacji w roku 2019, a ocenę końcową nie wcześniej niż w roku 2022. Należy pamiętać, że strategia to dokument żywy, podlegający zmianom i aktualizacji, wynikających ze zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Inicjatywa aktualizacji strategii nie należy jedynie do Wójta czy Rady Gminy, ale także do mieszkańców. Strategia ma być narzędziem pomocnym w rozwoju gminy, dlatego jej zapisy muszą być aktualne i adekwatne, choć nie mogą być poddawane bieżącym i krótkotrwałym tendencjom. Strategia wyznacza cele i zadania na minimum kilka lat, dlatego ważna jest konsekwencja i myślenie perspektywiczne.

Tabelaryczne zestawienie proponowanych wskaźników monitoringu dla poszczególnych celów

SFERA SPOŁECZNA

Cel główny: 1. Przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla ludzi i przyrody

Cel szczegółowy: 1.1 Przebudowa i modernizacja infrastruktury drogowej

Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość km dróg nowowynbudowanych, zmodernizowanych	Urząd Gminy	Poprawa jakości sieci dróg gminnych

Cel główny: 1.Przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla ludzi i przyrody

Cel szczegółowy: 1.2 Budowa sprawnego systemu kanalizacji sanitarnej gminy

Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość km sieci kanalizacyjnej	Urząd Gminy	Wzrost atrakcyjności, ochrona i zachowanie walorów przyrodniczych gminy
Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej		
Ilość przydomowych oczyszczalni		

Cel główny: 1.Przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla ludzi i przyrody

Cel szczegółowy: 1.3 Optymalizacja gospodarki wodnej, w tym przeciwdziałanie powodziom

Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość km wałów/rowów melioracyjnych poddanych renowacji	Urząd Gminy	Poprawa stosunków wodnych i sprawne zarządzanie infrastrukturą melioracyjną

Cel główny: 1.Przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla ludzi i przyrody

Cel szczegółowy: 1.4 Zapewnienie bezpieczeństwa i czystości środowiska naturalnego gminy

Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Udział odpadów segregowanych w ilości odpadów ogółem	Urząd Gminy, Nadleśnictwo	Wzrost atrakcyjności, ochrona i zachowanie walorów przyrodniczych gminy
Zlikwidowana ilość dzikich wysypisk śmieci		
Ilość osób objętych projektami edukacyjnymi		Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
Zrealizowana ilość projektów przyrodniczych i ekologicznych		Poprawa stanu środowiska naturalnego
Ilość utworzonych użytków ekologicznych lub objęcie inną ochroną cennych obszarów przyrodniczych		Zwiększenie poziomu ilości odpadów przetwarzanych
Ilość ton zutylizowanego azbestu		

Cel główny: 1.Przestrzeń przyjazna i bezpieczna dla ludzi i przyrody

Cel szczegółowy: 1.5 Modernizacja i rozwój infrastruktury energetycznej

Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość utworzonych urządzeń w zakresie OZE i z wykorzystaniem nowoczesnych technologii	Urząd Gminy	Zmniejszenie emisji gazów niekorzystnych dla środowiska
Ilość obiektów objętych termomodernizacją		

SFERA GOSPODARCZA

Cel główny: 2. Przedsiębiorczy mieszkańcy oraz silne i rozpoznawalne rolnictwo

Cel szczegółowy: 2.1 Aktywizacja zawodowa mieszkańców i skuteczne ograniczanie bezrobocia.

Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość nowych podmiotów gospodarczych	Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy, GUS	Wzrost zatrudnienia na terenie gminy
Ilość osób objętych wsparciem finansowym/doradczo-szkoleniowym		Zmniejszenie stopy bezrobocia
Ilość i wielkość udzielonych dotacji		Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej mieszkańców
Ilość uczniów objętych doradztwem zawodowym		

Cel główny: 2. Przedsiębiorczy mieszkańcy oraz silne i rozpoznawalne rolnictwo		
Cel szczegółowy: 2.2 Wsparcie przedsiębiorczości w sektorze MSP		
Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość uczniów objętych doradztwem zawodowym	Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy, GUS, LGD	Zwiększenie wpływów do budżetu gminy
Ilość i wielkość udzielonych dotacji		Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej mieszkańców
Ilość materiałów, wydawnictw folderów i stron promujących ofertę dla podmiotów gospodarczych.		Wzrost zatrudnienia na terenie gminy Zmniejszenie stopy bezrobocia

Cel główny: 2. Przedsiębiorczy mieszkańcy oraz silne i rozpoznawalne rolnictwo		
Cel szczegółowy: 2.3 Rozwój turystyki, agroturystyki i rekreacji		
Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość wspólnych projektów promocyjnych	Urząd Gminy, GUS	Wzrost atrakcyjności turystycznej w gminie
Ilość szlaków/ścieżek turystycznych		Zwiększenie liczby turystów korzystających z oferty (mierzone przez sezonowe badania ruchu turystycznego)
Ilość powstałych miejsc noclegowych		
Ilość nowej infrastruktury turystycznej		
Ilość podmiotów i usług włączonych do oferty Szlaku Odry i Krainy Łęgów Odrzańskich		
Ilość wydawnictwa i publikacji internetowych		

Cel główny: 2. Przedsiębiorczy mieszkańcy oraz silne i rozpoznawalne rolnictwo		
Cel szczegółowy: 2.4 Wsparcie i rozwój sektora rolniczego i przetwórstwa spożywczego.		
Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość powstałych grup producentów rolnych	Urząd Gminy	Zintegrowanie rolników
Ilość podmiotów przetwarzających żywność		Zwiększenie liczby markowych produktów opartych o rolnictwo i leśnictwo w gminie
Ilość rolników objętych doradztwem		

SFERA SPOŁECZNA

Cel główny: 3. Aktywne społeczności w zadbanych miejscowościach		
Cel szczegółowy: 3.1 Efektywna pomoc społeczna i wszechstronne wsparcie rodzin		
Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość osób objętych aktywnymi formami wsparcia	GOPS, Urząd Gminy, GUS	Zmniejszenie ilości osób korzystających ze

Ilość wdrożonych narzędzi wsparcia		świadczeń opieki społecznej Wzrost zatrudnienia na terenie gminy Zmniejszenie stopy bezrobocia Zmniejszenie występowania zjawisk patologicznych
Ilość nowych mieszkań komunalnych/socjalnych		

Cel główny: 3.Aktywne społeczności w zadbanych miejscowościach

Cel szczegółowy: 3.2 Rozwój dostosowanych do potrzeb mieszkańców usług medycznych/opieki zdrowotnej

Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość usług świadczonych w przychodni zdrowia	Urząd Gminy	Poprawienie jakości i zwiększenie ilości usług opieki zdrowotnej oraz usług medycznych na terenie gminy

Cel główny: 3.Aktywne społeczności w zadbanych miejscowościach

Cel szczegółowy: 3.3 Rozwój wsi i poprawa jej wizerunku

Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość świetlic wiejskich poddanych modernizacji/rozbudowie	Urząd Gminy	Poprawa jakości infrastruktury i zagospodarowania przestrzennego w centrach miejscowości
Ilość zagospodarowanych przestrzeni wspólnych		
Ilość miejscowości objętych działaniami		Zwiększenie oferty edukacyjnej i kulturalnej
Ilość inicjatyw edukacyjnych i kulturalnych		Ochrona i promocja lokalnego dziedzictwa przyrodniczo-historycznego
Ilość projektów dot. dziedzictwa lokalnego		

Cel główny: 3.Aktywne społeczności w zadbanych miejscowościach

Cel szczegółowy: 3.4 Rozwój i różnicowanie oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej dla mieszkańców w każdym wieku

Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość obiektów poddanych modernizacji	Urząd Gminy Szkoły	Poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej i sportowo – rekreacyjnej
Ilość nowych, przebudowanych boisk sportowych		
Ilość dodatkowych zajęć w szkole		
Ilość uczniów objętych dodatkowymi zajęciami		
Ilość dzieci objętych opieką przedszkolną		

Cel główny: 3.Aktywne społeczności w zadbanych miejscowościach 		
Cel szczegółowy: 3.5 Aktywizacja i integracja społeczna		
Wskaźnik	Źródło informacji	Planowany efekt
Ilość udzielonego wsparcia doradczego organizacjom i liderom społecznym	Urząd Gminy	Wzrost aktywności społecznej i zaangażowania mieszkańców na rzecz dobra wspólnego Wzrost bezpieczeństwa publicznego
Ilość organizacji pozarządowych/grup nieformalnych, w tym nowopowstałych		
Stopień wykorzystania funduszu sołectkiego		
Ilość osób objętych wsparciem ilość inicjatyw/projektów podejmowanych przez organizacje		
Ilość zmodernizowanych obiektów OSP		